

UMEÅ UNIVERSITET

Platsattraktivitet för olika åldersgrupper

En fallstudie i Härnösand

Tilda Bohlin

Turismprogrammet, 180 hp
Kandidatuppsats i kulturgeografi, 15 hp
Institutionen för geografi
Vårterminen 2023

FÖRORD

Med dessa ord rundar jag av min kandidatuppsats som jag har lagt mycket slit, svett och tårar på. Det hade aldrig blivit en färdig uppsats utan allt ovärderligt stöd jag fått. Först och främst vill jag rikta ett stort tack till min kontaktperson Eva-Lotta Öberg på Härnösands kommun som bollat idéer med mig och kopplat mig till rätt människor. Jag vill också tacka alla personer som tagit sig tiden och ställt upp på intervjuer, utan er hade studien inte kunnat genomföras. Ett extra stort tack vill jag uttrycka till min handledare Emma Landby som har peppat och trott på mig hela vägen från start till slut, även i de stunder jag varit på väg att kasta in handduken. Stort tack till er alla!

Tiden på universitetet har gått snabbare än vad jag någonsin kunnat tro, tre år har känts som tre veckor och det är tack vare alla fina människor jag haft turen att ha runt mig. Jag vill passa på att tacka min pappa som spenderat oberäkneligt många timmar över telefon med att peppa mig, och min mamma för all flytthjälp jag fått under min studietid. Utan er hade detta inte varit möjligt. Jag vill också tacka min sambo som varit min trygga punkt och stöttepelare genom denna tid. Det största tacket av de alla vill jag rikta till alla fina vänner jag fått äran att träffa här. Det är ni som gjort mina tre år på universitetet helt oförglömliga. Ni är underbara allihop!

Nu sätter jag punkt för mina tre fantastiska år här med en liten tår i ögat. Det är en tid jag för evigt kommer blicka tillbaka på med stor glädje och bära med mig minnen och lärdomar från för resten av livet. Tack Umeå för den här tiden.

Tilda Bohlin
Maj 2023

PLACE ATTRACTIVENESS FOR DIFFERENT AGE GROUPS

A case study in Härnösand

Tilda Bohlin

ABSTRACT

Cities work to create attractive environments to increase population growth. Attracting people to a place is only the beginning, however, the hard part is getting the people to see the city as an attractive place, to live throughout their lives.

This study has investigated how the concept of attractiveness is applied to different age groups in urban planning, and how young adults, families with children and pensioners, interpret the concept of attractiveness. The focus of this study is on the city of Härnösand. To investigate this, interviews were conducted with a planning coordinator and a business developer at Härnösand municipality, as well as with two people from each age group from Härnösand's population. A total of eight interviews have been conducted.

The results showed that there are differences and similarities between how people in different life stages interpret what is attractive in a city. The pensioners considered culture to be one of the most attractive things in Härnösand, while the other respondents did not place much value on it. All age groups found it attractive that Härnösand is a small town, which means that it is close to everything. All respondents also agreed that the sea and nature in Härnösand create attractiveness, and that areas with very hard surfaces, such as industrial areas, are not seen as attractive. The young adults found indoor activities attractive, while families with children placed more importance on outdoor activities. The retirees did not emphasize the range of activities as an attractive attribute. Safety was something that all age groups believed created attractiveness in a place, but the pensioners were the group that valued safety the most and the young adults valued safety the least.

The result showed that the municipality of Härnösand thinks it is important to get the opinions of the citizens in order to create environments that suit everyone, which in the long run can have a positive effect on population development. The study indicates that Härnösand municipality has ambitions to create attractive environments for different age groups. It shows an example of work with a planning program for an area called Skeppsbron in Härnösand where the municipality used the 8 80 method in the citizen dialogue to try to create an equally attractive place for all ages. The method assumes that if a city is as attractive to an 8-year-old as to an 80-year-old, then it is equally attractive to everyone in a city. However, it emerged that there may be challenges in gathering opinions from a wide range of citizens. The results of this survey showed that all respondents actively chose not to participate in citizen dialogues due to lack of time and lack of interest, which creates difficulties for the municipality of Härnösand to create attractiveness for everyone. This study therefore concludes that Härnösand may have to change its citizen dialogues in some way in order to gather more people's opinions. By doing this, the quality of community planning can be improved and Härnösand can be developed into an even more attractive place for more people in different life stages, which in turn could perhaps have a positive effect on population development.

Keywords: attractiveness, attractive city, urban planning, lifecourse, citizen dialogue.

Innehållsförteckning

1. INTRODUKTION	1
1.1 PROBLEMFÖRMULERING	2
1.2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	2
1.3 AVGRÄNSNINGAR	2
1.4 GEOGRAFISK KONTEXT	3
2. TEORETISK GRUND	10
2.1 LIVSLOPPSPERSPEKTIVET	10
2.2 ATTRAKTIVA STÄDER	11
2.2.1 GRÖNSKA	11
2.2.2 MÅLPUNKTER	11
2.2.3 TRYGGHET	12
3. METOD	13
3.1 METODVAL	13
3.2 URVAL	14
3.3 TILLVÄGAGÅNGSÄTT	15
3.3.1 GENOMFÖRANDE AV INTERVJUER	15
3.3.2 ANALYS AV DATA	16
3.4 METODDISKUSSION	17
3.5 FORSKNINGSETIK	18
3.6 REFLEXIVITET	18
3.7 RELIABILITET OCH VALIDITET	19
4. RESULTAT	19
4.1 TILLÄMPNING AV ATTRAKTIVITET FÖR OLIKA ÅLDERSGRUPPER	19
4.1.1 FALL: SKEPPSBRON	20
4.2 KULTUR	21
4.3 NÄRHET	21
4.4 DEN FYSISKA MILJÖN	22
4.5 UTBUD OCH AKTIVITETER	24
4.6 TRYGGHET	26
5. DISKUSSION	27
5.1 SLUTSATSER	30
5.2 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	30
SAMMANFATTNING	31
KÄLLFÖRTECKNING	32
BILDFÖRTECKNING	34
BILAGOR	35

FIGUR- OCH TABELLFÖRTECKNING

Figur 1. Översiktlig karta över Härnösands kommun.	4
Figur 2. Bild på Sälsten.	5
Figur 3. Bild på Smitingen.	5
Figur 4. Sjöviken.	6
Figur 5. Bild på Solumshamn.	6
Figur 6. Karta över Härnösands tätort.	7
Figur 7. Bild på Skeppsbron.	7
Figur 8. Bild på Höglätten.	8
Figur 9. Bild på Vårdkasen.	8
Figur 10. Bild på Kullen.	9
Figur 11. Bild på Nickebo.	9
Figur 12. Bild på Kattastrand.	9
Figur 13. Bild på Östanbäcken.	10
Figur 14. Bild på Härnösands badhus.	10
Tabell 1: Presentation av respondenter.	15
Tabell 2: Definierade koder och teman.	16

1. INTRODUKTION

Att skapa attraktiva städer är idag något som planerare på de flesta platser i Sverige uttrycker att de vill uppnå. Med attraktiva städer kommer en växande befolkning vilket ofta ses som ett mått på välstånd. I en rapport av Tillväxtanalys (2011) skrivs det att det finns ett tydligt samband mellan befolkningsstorlek och ekonomisk tillväxt. Attraktiva städer är därför ett högt eftersträvat mål för många platser idag. En fråga som då uppkommer är vad en attraktiv stad faktiskt är? Begreppet attraktivitet är svårdefinierat. Enligt Svenska Akademiens ordbok (1903) definieras något som är attraktivt av att det har en tilldragande kraft. Vad det är som är tilldragande är det som är svårt att fastställa. Det problematiska med begreppet attraktivitet är att innebörden kan skifta beroende på vem man frågar enligt nationalekonomen Roland Andersson (1998). En arkitekt kan exempelvis tycka att utformning av torg och gatuutrymmen är av största betydelse för att en stad ska ses som attraktiv medan en företagsledare kan ha helt andra åsikter och lägga större vikt på hur företagsklimatet ser ut. Tolkningar av begreppet attraktiv stad är därför mångdimensionellt. Olika människor med varierande bakgrunder lägger olika stor vikt vid saker och därav får betydelsen för attraktivitet skiftande innebörd (Andersson, 1998).

En faktor som skiljer människor åt och kan ha en påverkan på vad människor anser är attraktivt är i vilka livsstadier de befinner sig i. Människor förväntas inta olika roller beroende på vilket livsstadie de befinner sig i (Denscombe, 2018) och olika livsstadier ger också olika betydelser för möjligheter, begränsningar och händelser i människors liv (Barcus och Halfacree, 2018). Vilka livsstadier människor befinner sig i kan därför spela roll för vad människor tycker och tänker och har för värderingar. Olika livsstadier går ofta att koppla till åldersintervall (Denscombe, 2018) och det går därför att anta att ålder är en faktor som kan påverka hur personer ser på begreppet attraktivitet samt att värderingar kan skilja sig mellan personer i olika åldrar. Exempelvis kan ett barn anse att ett visst attribut i en stad är extra attraktivt medan en pensionär kan värdera andra attribut högre. Åldersperspektivet är därför en viktig synvinkel att beakta vid arbetet med att skapa attraktiva städer. Att attrahera människor till platser är bara ett första steg. Det svåra är sen att få människor att vilja stanna kvar på platsen. Vid de olika livsstadierna som personer genomgår kan åsikter om vad som är attraktivt skifta. För att behålla invånarna i en stad bör kommuner arbeta för att skapa attraktiva miljöer som passar alla olika åldersgrupper. Annars finns det en risk att människor flyttar ifrån en plats när de påbörjar nya livsstadier och andra platser kanske anses mer attraktiva för det tillfället.

Ett sätt att fånga olika samhällsgruppers åsikter är genom att hålla medborgardialoger. En medborgardialog betyder att kommuner släpper in medborgare till dialog om projekt som kan fånga viktiga frågeställningar som senare kan tas i beaktning vid själva planeringen av projektet. Detta ger en möjlighet för kommunens medlemmar att få insyn och kunna påverka sin närmiljö och hjälper samtidigt kommuner att få en större förståelse för olika ställningstaganden hos befolkningen. Människor som bor och rör sig på en plats dagligen kan se saker på ett annat sätt än vad planerare gör och därför är befolkningens kunskaper viktiga (Boverket, 2022). Barnfamiljer är ett exempel som kan komma med betydande kunskap. Ända sedan barnkonventionen trädde i kraft 2020 så har högre krav ställts på att lyssna på barn och unga. Barnkonventionen säger att alla barn ska ha rätt att vara delaktig i de frågor som rör barnet och att all offentlig verksamhet ska ha ett barnbaserat synsätt (SÖ, 1990). Ungdomar kan också komma med viktig kunskap och är därför en viktig grupp att fånga åsikter ifrån. Regeringens ungdomspolitik säger att alla ungdomar mellan 13–25 år ska ha makt att forma sina egna liv och inflytande över samhällsutvecklingen (Boverket, 2022).

Det finns ett problem med medborgardialoger och det är att det är svårt att nå alla samhällsgrupper och få synpunkter från alla. Ofta sker medborgardialoger på dagtid och då är det främst pensionärer som har tid att delta. Det kan bli ett problem då de som väljer att delta i dialoger får oproportionerligt mycket inflytande jämfört med de som inte väljer att delta. Vissa samhällsgrupper får därför mindre att säga till om gällande samhällsutvecklingen än andra (Boverket, 2022).

1.1 PROBLEMFÖRMULERING

I en befolkningsframskrivning gjord av SCB (2021) framkommer det att Västernorrlands län är det län i Sverige som beräknas ha den största befolkningsminskningen fram till år 2040. Västernorrlands län är även det enda länet som bedöms få en befolkningsminskning i alla kommuner (SCB, 2021). Härnösand är en kommun i Västernorrlands län som även under de senaste åren haft en befolkningsminskning. Från 2019 till 2022 har befolkningen minskat med 1,2% (Ekonomifakta, 2022). Härnösands kommun säger i sin översiktsplanering att de vill skapa en växande region med attraktiva städer och landsbygder. Kommunen beskriver att målet är att skapa attraktiva miljöer för boende, verksamheter och fritid som ska locka nya etableringar och bidra till den personliga livsmiljön för befolkningen (Härnösands kommun, 2022). På grund av Härnösands tidigare historia av en befolkningsminskning och framtida utsikt av en minskad befolkning blir staden en intressant plats att undersöka. Kan befolkningsminskningen vara en konsekvens av att medborgare inte upplever Härnösand som en attraktiv plats? Är Härnösand en lika attraktiv plats för alla människor eller är det något som saknas i kommunens arbete av en attraktiv plats? Tycker alla medborgare i alla olika åldrar att staden är en attraktiv plats att bo i eller missas vissa samhällsgrupper i arbetet för en attraktiv stad? Om det skulle kunna vara en förklaring till befolkningsminskningen så blir det viktigt att studera hur olika grupper upplever attraktivitet. Skiljer sig åsikter mellan olika människor i olika livsstadier eller tycker alla lika om vad som är attraktivt? Genom att undersöka detta kan en djupare förståelse ges för vad en attraktiv stad är ur ett livslöppsperspektiv är.

1.2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med denna studie är att undersöka hur begreppet attraktivitet tillämpas för olika åldersgrupper i stadsplanering. Studien ämnar även att analysera vad olika åldersgrupper tolkar som attraktivt i en stad, samt att se om det finns några skillnader eller likheter beroende på vilka livsstadier personer befinner. Fallet i denna studie är Härnösands stad. För att besvara syftet kommer följande tre frågeställningar att besvaras;

1. Hur tillämpas attraktivitet för olika åldersgrupper i Härnösands stadsplanering?
2. Vad anser barnfamiljer, unga vuxna samt pensionärer i Härnösand är attraktivt med en stad?
3. Finns det skillnader och likheter mellan olika åldersgrupper om vad attraktivitet är i en stad?

1.3 AVGRÄNSNINGAR

På grund av att detta arbete är tidsbegränsat så har olika avgränsningar gjorts för att hinna göra studien inom ramen för den utsatta tiden. Den insamlade empirin baseras på semistrukturerade intervjuer och därav blir en avgränsning att ämnet endast undersökts utifrån ett kvalitativt synsätt. Studien är även avgränsad till att undersöka fyra olika gruppers perspektiv på begreppet attraktivitet i stadsplanering. Alla grupper förutom en är indelade efter ålder då Härnösands kommun står för ett perspektiv där ålder på respondenterna inte

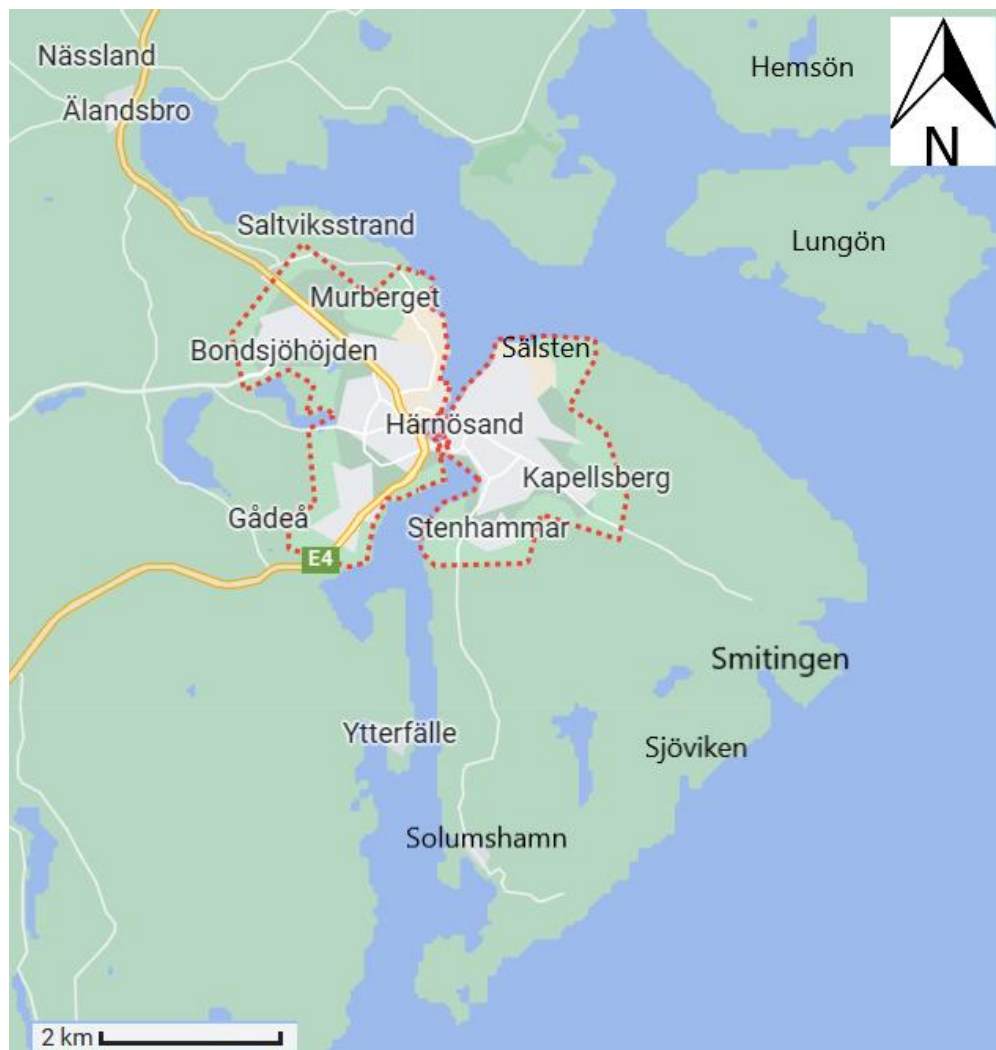
spelar in i denna studie. Åldersgrupperna omfattar unga vuxna (18–29 år), barnfamiljer (30–45 år) samt pensionärer (65–75 år). Det betyder att ingen empiri kommer samlas in från barn, yngre tonåringar eller äldre pensionärer. Arbetet är även avgränsat till att endast undersöka grupperna utifrån ett åldersperspektiv och utesluter andra faktorer som skulle kunna spela in i analysen. Arbetet är även geografiskt avgränsat till Härnösands stad. Det innebär att studien endast ämnar besvara frågeställningarna inom ramen för det avgränsade området och utesluter småorter i stadens omland.

1.4 GEOGRAFISK KONTEXT

Härnösand är en kuststad som grundades 1585 (Orthistoria, 2023). Staden ligger i mellersta Sverige cirka 5 mil norr om Sundsvall och har drygt 24 000 invånare (Ekonomifakta, 2022). Handeln i Härnösand är till skillnad från storstäder småskalig med små unika butiker (Härnösands översiktsplanering, 2022). I Härnösand är det därför inte stadslivet som är det mest framträdande utan det är istället natur och kultur som dominerar. Härnösands kommun är en av fyra kommuner som tillsammans utgör området Höga kusten. Höga kusten är en plats som blev utnämnd till världsarv av Unesco år 2000 på grund av sin unika landhöjning efter istiden (Höga kusten, 2023). Naturen i Härnösand är därför ensam i sitt slag med mycket skiftningar i topografin. Det bildar ett kulturlandskap med en blandning av bostadsområden, hav, dalgångar och rena vildmarksområden. Härnösands långa historia skapar även kulturmiljöer som är väsentliga för staden. Det finns spår efter människors aktiviteter från tusentals år tillbaka då staden var centrum för många näringar som bland annat trävaruindustri, sjöfartsnäring och militära etableringar som lämnat efter sig olika bebyggelsemiljöer. Idag satsar Härnösand mycket på det kulturella utbudet. Bland annat finns det ett stort bibliotek, en teater, Västernorrlands museum samt att konst inkluderas i den offentliga miljön.

Vissa platser i Härnösand har nämnts under studiens gång och att ge en tydligare bild av vilka platser som tas upp visas därför två kartor nedan där platserna är markerade. Den första kartan är en mer översiktlig bild över hela Härnösand och den andra kartan är över Härnösands tätort. Detta för att ge en tydligare bild och förståelse för studiens resultat. I *figur 1* nedan visas en karta över hela Härnösands kommun.

Figur 1. Översiktlig karta över Härnösands kommun.
Källa: Google maps, 2023.

Figur 1 visar en röd streckad linje. Allt inom den streckade linjen är Härnösands tätort. Två områden som ofta nämns i resultatet är Sälsten och Smitingen som är två friluftsområden med badplatser. Figur 1 visar att Sälsten ligger inne i tätorten till norr medan Smitingen ligger utanför tätorten till öst. Sjöviken och Solumshamn är också två platser som nämns i resultatet. Det är två bostadsområden belägna vid havet. Nedan visas bilder på Sälsten, Smitingen, Sjöviken och Solumshamn för att ge en förståelse för hur platserna ser ut.

*Figur 2. Bild på Sälsten.
Källa: Höga Kusten, 2023.*

*Figur 3. Bild på Smitingen.
Källa: Höga Kusten, 2023.*

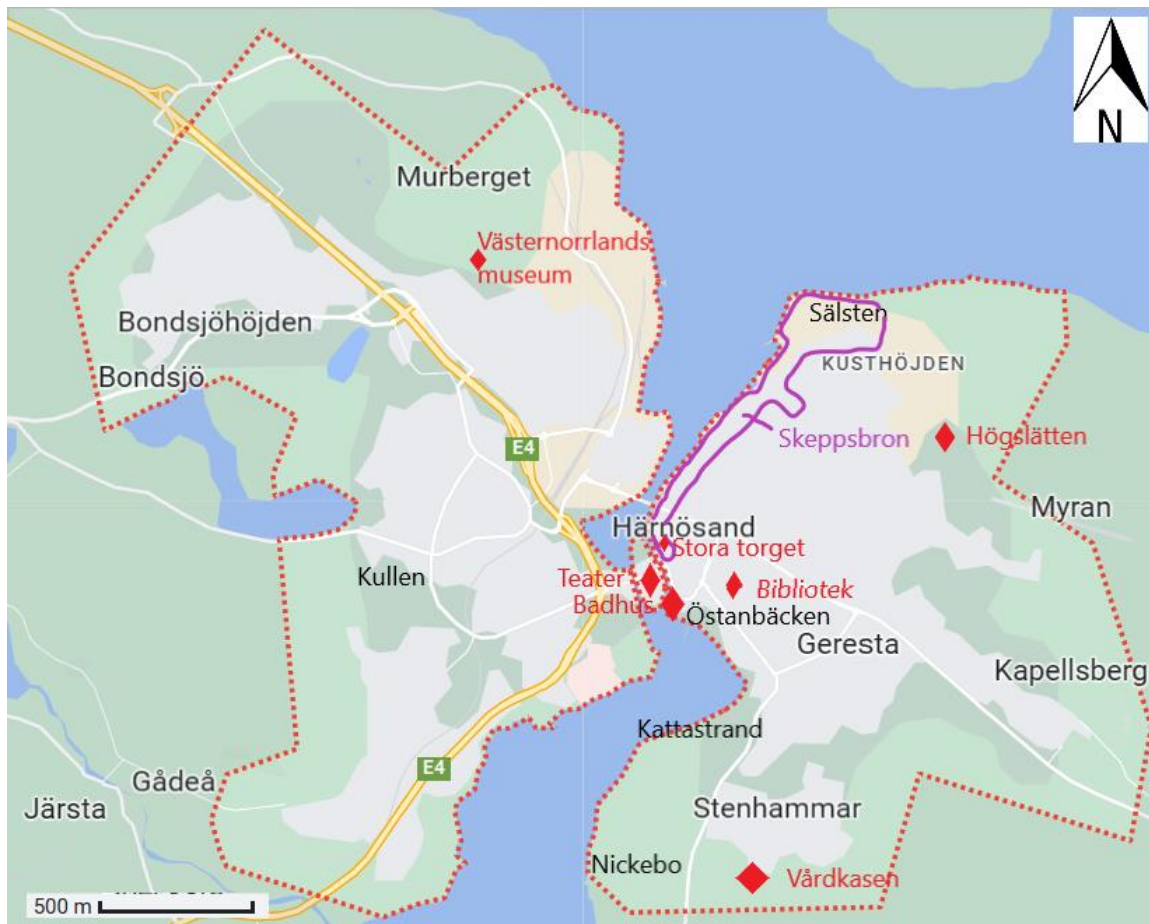
*Figur 4. Sjöviken.
Källa: Mäklarhuset, 2023.*

*Figur 5. Bild på Solumshamn.
Källa: Mäklarhuset, 2023.*

Figur 2 nedan är en karta som visar en mer detaljerad bild över Härnösand tätort och platser som respondenterna nämner i resultatet.

Figur 6. Karta över Härnösands tätort.

Källa: Google maps, 2023.

I figur 2 visas ett område inringat i lila färg vilket är Skeppsbron. Skeppsbron är ett kajstråk som Härnösands kommun just nu arbetar med att förändra. Högsletten öst på kartan är en idrottsanläggning där det bland annat finns en fotbollsplan, inomhushallar, hockeyplaner och ett curlingcenter. Vårdkasen som ligger sydligast på kartan i figur 2 är ett friluftsområde där det finns slalombackar. Kullen som kan ses lite till väst i mitten av kartan är ett bostadsområde med lägenheter. Nickebo, Kattastrand, och Östanbäcken är också tre bostadsområden i Härnösand som ligger belägna längst havet. Nedan kommer bilder på dessa platser att visas.

Figur 7. Bild på Skeppsbron.

Källa: Härnösands kommun, 2023.

*Figur 8. Bild på Högsletten.
Källa: My newsdesk, 2011.*

*Figur 9. Bild på Vårdkasen.
Källa: Höga Kusten, 2023.*

Figur 10. Bild på Kullen.
Källa: Fastighetsbyrån, 2023.

Figur 11. Bild på Nickebo.
Källa: Allehanda, 2021.

Figur 12. Bild på Kattastrand.
Källa: Härnösands kommun, 2022.

Figur 13. Bild på Östanbäcken.

Källa: Härnösands kommun, 2022.

Figur 14. Bild på Härnösands badhus.

Källa: Härnösands kommun, 2023.

Bilderna som visats i detta avsnitt kommer det refereras till i resultatet för att förtydliga vad respondenterna syftar på i sina svar. Den geografiska kontexten för platserna kan fås genom att se kartorna i *figur 1* och *6* som också presenterats i detta kapitel.

2. TEORETISK GRUND

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning och teorier som är relevant inom detta forskningsområde och som lägger en grund för denna studie. I första delen presenteras en beskrivning av livsloppsperspektivet följt av en diskuterande del om vad en attraktiv stad kan vara.

2.1 LIVSLOPPSPERSPEKTIVET

En faktor som skiljer människor åt och kan ha en påverkan på människors åsikter är i vilka livsstadier de befinner sig i. Barcus och Halfacree (2018) skriver att beroende på vilket livsstadie en människa befinner sig i så får möjligheter, begränsningar och händelser olika betydelser. I vilket stadie en person befinner sig i livet spelar därför stor roll för hur personen tänker.

En människas livslopp är hela resan från födsel till död. Vid studier av människors liv är livsloppsperspektivet en infallsvinkel som används då saker analyseras i förhållande till människors livslopp enligt Denscombe (2018). Det finns olika varianter av

livsloppsperspektivet varav ett perspektiv är livsstadier. Denscombe skriver att varianten med livsstadier förutsätter att livsloppet går att dela upp i olika delar som skiljer sig från varandra med avseende på ålder. Människor förväntas inta olika roller beroende på vilket livsstadie de befinner sig i. Ett livsstadie kallar Denscombe (2018) för tidig vuxenålder som syftar på åldrarna 18–29 år. I denna fas är några nyckelteman *anställning, självförsörjning, relationer* och *oberoende*. En annan fas är primär vuxenålder som syftar på människor från 30–39 år där några nyckelteman är *karriär, skaffa barn, egen familj* och *ansvar*. Denna fas delar nyckelteman med nästa fas som är medelålder som syftar på personer som är från 40–49 år, det som skiljer är att *utflugna barn* och *oberoende* är teman som adderas i medelåldersfasen. Det finns också en fas som heter tidig ålderdom med människor från 65–75 år där några teman är *pensionering, anpassning till åldrandet* och *oberoende*. Beroende på vilken ålder och livsstadie en människa befinner sig i kan alltså spela roll för vad en människa tycker och tänker och har för värderingar. Det går därför att anta att ålder är en faktor som kan påverka hur personer ser på begreppet attraktivitet samt att värderingar kan skilja sig mellan personer i olika åldrar. Exempelvis kan en ung vuxen person anse att ett visst attribut i en stad är extra attraktiv medan en pensionär kan värdera andra attribut högre.

2.2 ATTRAKTIVA STÄDER

Begreppet attraktiv stad kan betyda olika för olika personer och i olika sammanhang. Människor som befinner sig i olika livsstadier har olika behov och därför kan uppfattningar om innebörden av attraktivitet skifta, och det är också en viktig aspekt som påverkar människors val av bosättning. Därför är attraktiva städer ett eftersträvat mål för Sveriges kommuner och det finns många olika element att arbeta med för att skapa attraktivitet.

2.2.1 GRÖNSKA

Boverket (2020) skriver om ekosystemtjänster och hur det kan skapa en attraktiv boendemiljö. Här nämns grönska, vatten, parker och grönområden som viktiga faktorer. Dessa hjälper till att minska buller och luftföroreningar samt stärker den sociala sammanhållningen vilket bidrar till en attraktiv miljö. Boverket (2020) nämner även att parker skapar gratis mötesplatser och naturupplevelser för alla invånare, men i synnerhet för sårbara grupper där bland annat barn, unga och äldre lyfts fram. Samt att brist på grönska kan leda till känslor av ensamhet.

Andersson (1998) är inne på samma spår med att natur och grönska bidrar till attraktiva städer. Andersson har lyft fram flera faktorer med stort fokus på de fysiska attribut som behövs för att göra en stad attraktiv. En faktor som berörs är att städer bör ha tillgång till naturgivet fysiskt kapital såsom hav, skog och ängar för att bidra till vackra vyer och gångstråk. Samt att städer bör ha utnyttjat möjligheterna att bygga bostäder på attraktiva lägen som exempelvis platser där bostäder kan få havs- eller sjöutsikt. Sjögren och Stjernberg (2010) har skrivit en forskningsartikel på vilka faktorer som påverkar utomhus rekreation bland äldre människor från 60 år och uppåt. Tillgång till promenader på landet var en av de viktigaste faktorerna förknippade med sannolikheten för rekreation utomhus.

2.2.2 MÅLPUNKTER

En stad som har många målpunkter lockar till sig människor vilket skapar attraktivitet. Jacobs (2005) skriver att människor inte vistas på platser där de inte har någon anledning att vara på utan anledningarna måste skapas. Jacobs (2005) säger även att om en stad saknar målpunkter och utrymme för olika sysselsättningar så blir den folktom vilket inte är attraktivt. Målpunkterna måste också vara många och aktuella olika tider på dygnet för att locka olika typer av människor. När dessa anledningar skapats och börjat locka människor så finns det

anledningar för fler personer att också vistas på samma plats. Jacobs (2005) förklarar att rörelse i städer är attraktivt och att människor lockar fler människor. Ett viktigt kriterium för ett bra stadsideal vilket är den eftersträlvade bilden av en perfekt stad enligt Jacobs (2005) är att stadsdelarna måste ha en hög koncentration av människor och vara tätbefolkade för att människor ska röra sig ute och ge liv till staden. Tunström (2009) håller med Jacobs om att en stad är attraktiv då den är levande. Tunström (2009) fortsätter med att städer bör sträva efter stadsmässighet vilket betyder täthet av människor. Detta eftersom en attraktiv stad präglas av att den är levande med många möten och mötesplatser där människor rör sig.

Gehl (1996) instämmer med det Jacobs menar om att folkliv föder mer folkliv och anser att livet mellan byggnaderna är det som berikar och gör en stad attraktiv. I en studie gjord av Gehl (1996) kommer han fram till att det måste finnas olika typer av aktiviteter i en stad för att bidra med liv till en plats. Det måste finnas nödvändiga aktiviteter såsom jobb och skolor, det måste finnas aktiviteter som ger möjligheter för människor att göra det de gillar att göra som att promenera eller sitta ner och det måste finnas sociala aktiviteter där människor möts. På en tom plats händer det inget, men på en livlig plats sker många sociala aktiviteter som lockar fler människor och skapar attraktivitet. Gehl (1996) menar att den fysiska planeringen kan både skapa hinder och uppmuntran för att social kontakt ska ske utomhus och det är därför en viktig faktor till vad som påverkar livet mellan byggnaderna. Målpunkter kan vara allt från en sittplats till företag, affärer och anordnade evenemang. Andersson (1998) säger att en viktig målpunkt som bidrar till en attraktiv stad är det kulturella utbudet. Städer bör ha ett kulturellt utbud i form av konsthall, teater, museer och liknande för att ge en identitet och själ till staden (Andersson, 1998).

Aktiviteter för barn där de kan leka som exempelvis i lekparken har visats vara viktiga för barns utveckling. Regelbunden aktiv lek förstärker ett barns kognitiva, fysiska och sociala välmående. Utomhuslek för barn gör att de får tillgång till frisk luft och solljus som hjälper att bygga upp ett bra immunsystem. Därför är utomhusaktiviteter för barn i en stad extra viktiga (Kresser, 2019). I denna studie fångas barnens perspektiv upp via intervjuer med föräldrar. Då föräldrarna har barn så skulle tillgänglighet för utomhuslek kunna ses som ett attraktivt attribut för föräldrarna också.

2.2.3 TRYGGHET

Jacobs (2005) förespråkar att en attraktiv stad är en livlig plats där många människor rör sig ute och att en anledning till detta är att det skapar en trygghetskänsla för alla på en plats. Andersson (1998) skriver också om trygghet som ett attraktivt attribut för en stad. Han nämner bland annat att städer bör ha bra sjukvård, barnomsorg och äldreomsorg som uppfyller invånarnas krav för att skapa en trygghetskänsla. Andersson säger även att städer bör kännas trygga för invånare när de är ute på gator och torg. Detta är också något som Boverket (2023) skriver om. Boverket (2023) skriver att i samhällsplanering är det viktigt att skapa miljöer som förebygger brott och främjar trygghet för människor. Människor tolkar den fysiska miljöns utformning i kombination med egna erfarenheter och andras beskrivningar av en plats och får en känsla av hur trygg en plats är. Platser som anses vara otrygga undviker människor helst att vistas på (Boverket, 2023).

Cauwenberg et al. (2012) har gjort en studie på vilka miljöfaktorer som påverkar valet av promenader som transportsätt för äldre vuxna. Studien visade att för att främja promenad som transportsätt bör miljön kännas säker från brott. Sjögren och Stjernberg (2010) har gjort en studie som visar att rädsla för att bli kränkt och rädsla för att ramla ned är några faktorer som har en negativ påverkan på äldres engagemang för fysisk aktivitet utomhus. De slutsatser som

dras är att förbättringar skulle kunna göras inom fysisk planering i samhället för att främja aktiviteter för äldre människor. Aktiviteter som är attraktiva och prisvärda för majoriteten av människorna är vad som främst bör fokuseras på (Sjögren och Stjernberg, 2010).

3. METOD

Detta kapitel omfattar metod och metodval. Först redogörs det för den valda metoden, sen urval och tillvägagångssätt. Efter detta presenteras forskningsetik och reflexivitet. Slutligen förs en reflekterande diskussion kring den valda metoden, samt om studiens reliabilitet och validitet.

3.1 METODVAL

I denna studie har ett abduktivt tillvägagångssätt använts. Abduktiv metod innebär att forskaren växelvis arbetar med teori och empiri. Studien utgår från en frågeställning som det samlas in empiri från som sedan kan analyseras och kopplas vidare till fler teorier (Gren och Hallin, 2018). Eftersom denna studie syftar till att undersöka begreppet attraktivitet som kan tolkas väldigt olika av olika personer så var det svårt att hitta relevanta teorier innan empirin var insamlad. Därför har ett abduktivt tillvägagångssätt lämpat sig i denna studie.

Detta arbete är en kvalitativ analys av begreppet attraktivitet i olika livsstadier. Flick (2014) beskriver att en kvalitativ analys lämpar sig vid studier inriktade på att analysera sociala fenomen med fokus på subjektiva erfarenheter så som upplevelser, uppfattningar och föreställningar. Metoden som valts för att samla in empiri är intervjuer. Björklund och Paulsson (2012) säger att en fördel med att göra intervjuer är att det ger tillgång till primärdata som är avsedd för en specifik studie. Denscombe (2018) säger även att intervjuer är en lämplig metod att använda till projekt som har som avsikt att undersöka komplexa och subtila fenomen. Till sådana fenomen hör människors åsikter, känslor, uppfattningar, erfarenheter samt frågor om komplicerade saker som kräver en djupare förståelse för hur saker fungerar. Då denna studie syftar till att undersöka subjektiva erfarenheter passar det därför att använda en kvalitativ ansats i form av intervjuer. Genom att använda intervjuer som insamlingsmetod av empiri i denna studie kunde data som specifikt handlade om forskningsämnet samlas in och eftersom detta arbete syftar till att få en djupare förståelse kring människors åsikter och uppfattningar kring det komplexa och diffusa begreppet attraktivitet så valdes därför intervjuer som metod.

Intervjuerna som genomfördes var semistrukturerade vilket tillät en mer anpassningsbar intervjuform. Semistrukturerad intervju betyder att det finns en färdig lista med ämnen som ska besvaras men att forskaren samtidigt kan vara flexibel med frågorna och ställa följdfrågor. Detta möjliggör för mer djupgående och utförliga svar från respondenterna (Denscombe, 2018), vilket denna studie syftade till att få. Till denna studie skapades två intervjuguider med öppna frågor, en för intervjuerna med Härnösands kommun och en för intervjuerna med de olika åldersgrupperna. Efter att jag fördjupat mig i tidigare forskning och teorier kring det valda forskningsämnet så utformades en intervjuguide till kommunen som avsåg kunna besvara studiens syfte och frågeställningar. En intervjuguide är en lista med ämnen som intervjun ämnar att ta upp vilket kan underlätta under intervjuerna då forskaren inte behöver komma ihåg allt i huvudet (Dunn, 2021). Denna intervjuguide finns att se i *bilaga 1*. Nästa steg var att boka möte med de två respondenterna från kommunen och genomföra intervjuerna. När detta var gjort skapades en ny intervjuguide ägnad de olika åldersgrupperna där även kommunens intervjusvar låg till grund för hur frågorna utformades. Denna intervjuguide finns att se i *bilaga 2*

3.2 URVAL

På grund av personliga kopplingar till staden Härnösand ansågs just detta som en bra plats att undersöka. Jag hade redan god kännedom om staden vilket förenklade arbetet och jag hade personliga kontakter till människor som gjorde processen att hitta respondenter snabb. Fallet i denna studie behandlar fenomenet attraktivitet i Härnösands stad. För att få relevant data för detta område avgränsades därför urvalet av respondenter till personer som har kännedom och bor på platsen. Studien syftar även till att undersöka fyra olika perspektiv på ämnet vilka är kommunens perspektiv, unga vuxnas perspektiv, barnfamiljers perspektiv samt pensionärens perspektiv. Det valdes därför att göra två intervjuer per grupp. Empirin från Härnösands kommun valdes att samlas in från en person som jobbar som plansamordnare på kommunen. Denna person nåddes och via mejlkontakt där en förfrågan om medverkan i studien skickades ut. Då personen arbetar som plansamordnare på plan- och byggavdelningen i Härnösands kommun så ansågs denna person kunna ge relevanta och värdefulla data för att besvara syftet med arbetet och därför tillfrågades just denna person om medverkan i studien. Plansamordnaren hänvisade även till en annan person i kommunen som jobbar som näringslivsutvecklare och trodde att en till intervju kunde komplettera och stärka studien ytterligare. Näringslivsutvecklaren nåddes också via mejl med en förfrågan om medverkan i studien. Respondenterna från Härnösands kommuns bakgrund såsom ålder, hur länge de har jobbat på kommunen och tidigare arbeten skulle kunna ha en påverkan på svaren vid intervjutillfällena. Detta är dock inget denna studie tar hänsyn till eller lägger någon vikt vid.

Vid sökandet efter personer i olika åldersgrupper i Härnösands kommun så bestämdes först olika kriterier för respondenterna. Åldersgrupperna studien är avgränsad att undersöka är unga vuxna (18–29 år), barnfamiljer (30–45 år) samt pensionärer (65–75 år). Grunden för dessa gruppindelningar lades utifrån Denscombes (2018) tabell om livsstadier. Människor mellan 18–29 år är i stadiet tidig vuxenålder. Därför bestämdes gruppen unga vuxna till människor mellan 18–29 år. Personer i åldrarna 30–39 år har Denscombe (2018) kategoriserat som primär vuxenålder och åldrarna 40–49 som medelålder. I dessa livsstadier skriver Denscombe (2018) att några nyckelteman är bildandet av egen familj och skaffa barn samt att ett nyckeltema som adderas ungefär i mitten av livsstadiet medelålder är utflugna barn. Därför bestämdes nästa åldersgrupp till vuxna i åldrarna 30–45 år med hemmaboende barn. Detta eftersom det även möjliggör för en inblick i barnens behov för en attraktiv miljö. Den sista gruppen som skapats är pensionärer med personer från 65–75 år som grundades i Denscombes (2018) definition av livsstadiet tidig ålderdom.

Respondenterna valdes utifrån de nämnda kriterierna och nåddes via personliga kontakter. Via egna kontakter i Härnösand tillfrågades dessa personer om de kände några som skulle passa in i studien. På så sätt fick jag snabbt tag på respondenter som jag själv inte hade någon tidigare känning till. Urvalet av respondenter till studien grundar sig därför i ett subjektivt urval. Ett subjektivt urval betyder att forskaren har en viss kännedom om de människor eller företeelser som ska undersökas och handplockar därefter respondenter som anses kunna ge värdefull data. Detta möjliggör för forskaren att kunna vända sig till respondenter som är avgörande för en undersökning och kan på så vis få en bredare variation i svaren (Denscombe, 2018). Detta gjordes i denna studie genom att eftersöka relevanta personer och handplocka de som ansågs kunde ge värdefull data för att uppnå studiens syfte. Tidsramen för denna studie var den avgörande faktorn för valet av antal respondenter som intervjuades. Eftersom det fanns en tidsgräns så gjordes det endast 8 intervjuer då fler inte hanns med. En viktig sak att klargöra då det använts en mindre storlek på urvalet är att resultatet inte kan vara representativt för alla

eller generaliseras som hela Härnösands åsikter. Det betyder inte att resultatet är ogiltigt men begränsningarna måste beaktas och tas i hänsyn (Denscombe, 2018).

Alla respondenter i studien är anonyma och kommer därför härnäst i studien benämnas vid olika alias. De två respondenterna som representerar unga vuxna benämns som U1 och U2. Barnfamiljerna benämns som B1 och B2 och pensionärerna benämns som P1 och P2. Respondenterna från kommunen kommer att benämnas som K1 och K2. K1 kommer representera respondenten som arbetar som plansamordnare och K2 kommer representera respondenten som jobbar som näringslivsutvecklare. I tabell 1 nedan redogörs det för en presentation av respondenterna från de olika åldersgrupperna, vad de har för alias, vilken åldersgrupp de representerar, vilket kön de är samt hur många barn de har.

Tabell 1: Presentation av respondenter.

Intervjuperson (Alias)	Åldersgrupp	Ålder	Kön	Familjekonstellation
Respondent 1 (U1)	Unga vuxna	24	Kvinna	Särbo
Respondent 2 (U2)	Unga vuxna	20	Man	Bor hemma med föräldrarna
Respondent 3 (B1)	Barnfamilj	38	Kvinna	2 barn (10 och 12 år)
Respondent 4 (B2)	Barnfamilj	45	Kvinna	3 barn (10, 16 och 19 år)
Respondent 5 (P1)	Pensionär	75	Man	Fru och utflugna barn
Respondent 6 (P2)	Pensionär	72	Man	Fru och utflugna barn

En viktig sak att påpeka är att båda respondenterna från barnfamiljerna är kvinnor och båda respondenterna som är pensionärer är män. Detta gör att upplevelser från äldre kvinnor inte kommer med och inte heller upplevelser från pappor i barnfamiljerna. Studien grundar sig inte i ett representativt urval men detta är ändå värt att nämna.

3.3 TILLVÄGAGÅNGSÄTT

Det allra första som gjordes var att samtala och bolla idéer om forskningsämne med en person som jobbar för kommunen i Härnösand. Där uppkom ett arbete som pågått under pandemin år 2021 som jag tyckte lät intressant. Området Skeppsbron i Härnösand (se figur 6 och 7) planeras att byggas om och i medborgardialogen hade kommunen testat en ny metod för att skapa attraktivitet för alla invånare. Metoden kallas 80 metoden och går ut på att om en stad är lika attraktiv för en 8 åring som för en 80 åring så är den lika bra för alla människor. Denna metod hade applicerats i arbetet för att ta fram ett nytt planprogram för Skeppsbron. Med grund i detta väcktes idén om att studera hur attraktivitet tolkas av olika åldersgrupper i en stad. Därefter samlades teorier och tidigare forskning in som behandlar ämnet genom att göra en litteratursökning. Det insamlade materialet lade en grund för de intervjufrågor som sedan utformades och användes vid intervjutillfällena. Arbetet har därefter växelvis analyserat teori och empiri.

3.3.1 GENOMFÖRANDE AV INTERVJUER

Respondenterna i studien kontaktades för mötesbokning och sedan genomfördes intervjuerna. Under intervjuerna följdes inte intervjuguiderna till punkt och pricka. Frågorna ställdes inte i någon speciell ordning utan intervjuerna anpassades efter tillfälle och för att undvika

upprepning hoppades vissa frågor över då respondenterna själva kom in på ämnet under andra frågor. Det viktigaste under intervjuerna var att försöka belysa alla teman från intervjuguiderna.

Alla intervjuer förutom de med pensionärerna gjordes via videosamtal på mötesplattformen Teams. Enligt Denscombe (2018) kan intervjuer via videosamtal fungera lika bra som intervjuer ansikte mot ansikte samt att det underlättar för båda parter i form av inga kostnader för eventuella reser, tidssparande och det möjliggör för båda att kunna sitta i en bekväm miljö under intervjuens gång. Då respondenterna och jag befann oss på olika orter under studiens gång så ansågs detta vara en bra lösning. De två pensionärerna som deltog i studien kände sig inte bekväma att göra intervjun över datorn så i dessa tillfällen åkte jag istället hem till respondenterna och gjorde intervjuerna på plats ansikte mot ansikte.

Innan intervjuerna började informerades alla om studiens syfte och garanterades anonymitet. Samtliga tillhandahöll även en samtyckesblankett för personuppgiftsbehandling och informationsbrev om studien som de fick skriva under. Intervjuerna pågick mellan 20 och 65 minuter och alla spelades in efter förfrågan om samtycke. Denscombe (2018) skriver att under en intervju är det mänskliga minnet ett opålitligt sätt att fånga upp ett samtal på och kan leda till förvrängningar och fel. Inspelningar är därför ett bra verktyg att använda som ger permanent och fullständig dokumentation av en intervju. Det har därför varit fördelaktigt att spela in alla intervjuer som gjorts i detta arbete.

3.3.2 ANALYS AV DATA

Efter att intervjuerna som gjordes var genomförda så transkriberades de ner till läsbar form. Att transkribera material gör att forskaren får en återbekantskap med materialet som kan löna sig i längden enligt Crang (2005). Det var därför viktigt att transkribera alla intervjuer som gjordes. För att analysen av materialet sedan skulle bli lättare att genomföra så gjordes vissa korrigeringar under transkriberingen. Vissa meningar rättades grammatiskt och förenklades genom borttagning av ord som exempelvis *hm* och *ehm* på ställen där dessa inte ansågs ha någon större betydelse. Detta förenklade sedan vid processen att analysera datan.

Det transkriberade materialet analyserades via metoden kodning. Kodning innebär att viktiga attribut i texten plockas ut och bildar en kod. För att definiera koder används forskarens egna sinnen för att avgöra vad som är viktigt i texten. För varje nytt attribut i texten så skapas en ny kod (Saldana, 2016). Koderna har sedan analyserats via en tematisk analys. Braun och Clarke (2006) säger att metoden tematisk analys möjliggör för en flexibel analys av data som går ut på att identifiera och hitta olika mönster och teman som beskriver datan. I denna studie har därför liknande koder som delar någon egenskap grupperats ihop och bildat ett tema som representerar alla koder. Exempelvis så har koderna *grönska*, *ljus*, *vatten* och *hårda ytor* grupperats ihop och bildat temat *Den fysiska miljön*. I tabell 2 nedan visas alla teman som skapats och även alla koder.

Tabell 2: Definierade koder och teman.

Tillämpning av attraktivitet för olika åldersgrupper	Närhet	Utbud och aktiviteter	Den fysiska miljön	Kultur	Trygghet
Medborgardialog	Perfekt storlek	Få alternativ	Grönska	Utbud	Trygg

8 80 metoden	Gångavstånd till det mesta	Död stad	Ljus	Stadens dna	Centrum
Skeppsbron	Nära till natur	Livlig stad	Vatten	Tillväxtfaktor	Kriminalitet
	Nära till stan	Inomhusaktiviteter	Hårda ytor		Sjukvård
	Hemkänsla	Utomhusaktiviteter			

Vid analysen av datan skapades slutligen 6 olika teman. Dessa är *Tillämpning av attraktivitet för olika åldersgrupper, Närhet, Utbud och aktiviteter, Den fysiska miljön, Kultur och Trygghet.*

3.4 METODDISKUSSION

Vid studier med fokus på livsloppsperspektivet bör några saker påpekas. Dels så är stadierna som undersöks relevanta för en särskild kultur vid en viss tidpunkt. Detta betyder att generationen av en åldersgrupp som undersöks nu inte måste gälla för nästa generation. Kronologisk ålder måste även betraktas som en ungefärlig riktlinje för livsstadier. Åldern kan inte alltid kopplas till specifika livsstadier utan det kan skilja från person till person. Livsstadierna är inte heller sekventiella och personer kan hoppa fram och tillbaka mellan olika livsstadier (Denscombe, 2018). Detta betyder att tiden just nu påverkar studiens resultat och slutsatser. Hade studien gjorts om vid en annan tidpunkt kan det spela roll och påverka utfallet.

En av studiens nackdelar är det begränsade antal respondenter. Varje perspektiv som undersökts har representerats av 2 respondenter. Eftersom forskningsämnet är ett brett och komplext ämne så hade fler respondenter åsikter varit viktiga och kunnat ge ytterligare betydelsefull information. Studien är därför inte representativ för alla inom de olika grupperna men på grund av tidsramen för detta arbete så hanns bara 8 intervjuer med.

För att få djupare svar under intervjuerna hade några ändringar kunnat göras. Om exempelvis intervjuguiderna hade skickats ut i förväg till respondenterna så skulle de få mer tid till att fundera och utförligare svar hade kanske kunnat ges. Att intervjuerna spelades in kan ha varit en nackdel för studien. Vissa personer kan känna sig sårbara om de ser en telefon spela in ljudet under intervjun eftersom de då blir påmind om den formella situation de befinner sig i och kan tänka att någon skulle kunna känna igen rösten om bandet läcktes till allmänheten. (Dunn, 2021). Detta skulle kunna ha gjort att respondenterna inte vågat svara allt de velat svara.

Det finns andra metoder som skulle kunna användas för att besvara studiens syfte. Exempelvis skulle gruppintervjuer kunnat användas som metod. Vid gruppintervjuer intervjuas flera personer samtidigt vilket möjliggör för att få med fler respondenter och en större variation av erfarenheter och åsikter (Denscombe, 2018). Denna metod användes inte i studien för att eftersom respondenterna inte kände varandra så gjordes bedömningen att det bästa är att göra intervjuer var för sig för att de inte ska påverkas av ytterligare personer. Bedömningen som gjordes var att respondenterna skulle våga prata mer och vara mer öppna

och ärliga i sina svar om samtalet endast var med en person. En annan metod som skulle kunna ha använts är fokusgrupper. Fokusgrupper innebär att en liten grupp människor sammanförs och får diskutera ett ämne. En svårighet med en sådan metod kan vara att det är kostsamt med resor och tidskrävande att genomföra (Denscombe, 2018). På grund av tidsramen för detta arbete samt min och respondenternas olika boendeorter bestämdes därför att denna metod inte var optimal för detta tillfälle att användas.

3.5 FORSKNINGSETIK

Det finns många etiska överväganden som bör tas i beaktning när en studie genomförs. Eftersom denna studie baseras på intervjuer så är en viktig faktor att se till att deltagarna som ställt upp skyddas och respekteras. Denna studie har därför följt Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska principer för att arbetet ska bli så etiskt rätt som möjligt. Den första principen är informationskravet som betyder att forskaren måste informera respondenterna om syftet med studien och allt som på något sätt kan påverka medverkan i studien (Vetenskapsrådet, 2002). Detta gjordes genom att skicka ut ett informationsbrev om studien och villkoren för att delta till alla respondenter innan intervjuerna genomfördes. Det andra kravet är samtyckeskravet som går ut på att respondenten måste få reda på att medverkan i studien är helt frivillig och att alla har rätt att avbryta sin medverkan när som helst (Vetenskapsrådet, 2002). Detta krav uppfylldes genom att skicka ut en samtyckesblankett om medverkan i studien som respondenterna fick signera. Den tredje principen att ta hänsyn till är konfidentialitetskravet som betyder att den insamlade datan ska hanteras på ett sådant sätt att det är omöjligt för utomstående personer att identifiera eller komma åt uppgifterna (Vetenskapsrådet, 2002). All data som samlades in till studien har hanterats på ett varsamt sätt och hållts säker från utomstående personer genom att ha kodlås på den dator som uppgifterna förvarats på som endast jag haft tillgång till. Samt genom att inte nämna respondenterna vid namn i något dokument eller inspelat material. Det sista kravet är nyttjandekravet som innebär att den insamlade datan endast får användas till forskningsändamål och inget annat (Vetenskapsrådet, 2002). Detta var något som respondenterna meddelades om innan intervjuerna påbörjades för att säkerställa en trygghet hos personerna.

3.6 REFLEXIVITET

Vid kvalitativa studier är det alltid viktigt att forskaren har ett reflexivt förhållningssätt och reflekterar över sina val enligt Thornberg och Fejes (2015). Denscombe (2018) skriver att forskaren alltid sitter på en maktposition över respondenterna vid intervjuer. Intervjuarens kön, ålder och etniska ursprung kan påverka respondenternas inställning till intervjun och därför även ärligheten i svaren. Jag är en ung svenskfödd kvinna och i denna studie har vissa intervjuer gjorts med personer som både är mycket äldre än mig och av motsatt kön vilket kan ha påverkat svaren. Respondenternas vetskap om att jag har koppling till någon de känner är också något som skulle kunna ha påverkat respondenternas svar och gjort att de känt att de inte är helt anonyma. Eftersom jag är den som styr intervjuerna så har detta också varit en maktposition som jag suttit på. Forskaren har både makt vid utformningen av intervjufrågor som denne anser vara viktiga, hur samtalen fortlöper samt hur empirin sedan analyseras, tolkas och skildras. Det är svårt att bortse från forskarens egna identitet, värderingar och övertygelser eftersom detta påverkar forskarens syn på världen (Denscombe, 2018). Det betyder att även fast jag varit medveten om detta och försökt vara objektiv och lagt egna känslor och uppfattningar åt sidan så påverkas fortfarande studien eftersom det är helt omöjligt att vara helt neutral. Mina personliga kopplingar till staden gör att jag redan skapat egna uppfattningar och värderingar om staden vilket kan göra det svårt att vara neutral.

3.7 RELIABILITET OCH VALIDITET

Reliabilitet kan vara svårt att mäta vid kvalitativa forskningar säger Denscombe (2018). Detta på grund av att det nästan är omöjligt att återskapa samma miljö som vid första forskningstillfället samt att forskarens egna värderingar spelar in. Om samma studie hade gjorts men av en annan forskare är det svårt att få samma utfall. För att parera detta skriver Denscombe (2018) att det är viktigt att tillvägagångssätt och vald metod och andra beslut som tagits tydligt beskrivs. Det kan stärka reliabiliteten i studien och säkerställa att slutsatser som dras kan bli likande om studien hade gjorts om (Denscombe, 2018). Därför har jag noga beskrivit och redogjort för de val och beslut som tagits under studiens gång.

Studier som baseras på intervjuer där respondenters åsikter och kunskaper ligger till grund är svåra att bedöma validiteten på (Denscombe, 2018). För att öka validiteten av intervjustudier kan precisering av målgrupper som ämnas undersökas göras samt genom att formulera klara och tydliga frågor (Björklund och Paulsson, 2018). I denna studie har därför markanta formuleringar av målgrupper gjorts och frågeställningarna har försökts göras så tydliga som möjligt för att öka validiteten.

4. RESULTAT

Den tematiska analysen resulterade i 6 huvudteman. Det första temat är tillämpning av attraktivitet för olika åldersgrupper i Härnösand där också ett fall och en metod för detta tas upp. Kultur, närhet, den fysiska miljön, utbud och aktiviteter och trygghet är teman som också tas upp.

4.1 TILLÄMPNING AV ATTRAKTIVITET FÖR OLIKA ÅLDERSGRUPPER

Respondent K2 säger att det finns fyra olika perspektiv de kollar på när det gäller att skapa attraktivitet. Det är bo, leva, driva företag och besöka. Kommunens mål är att öka antalet invånare och antalet arbetstillfällen i staden. K2 kommenterar SCB:s (2021) befolkningsframskrivning som säger att Västernorrlands län är det län i Sverige som beräknas ha den största befolkningsminskningen fram till år 2040 och säger att Härnösands kommun arbetar hårt för att göra staden till en mer attraktiv plats och att det förhoppningsvis kommer leda till att befolkningsframskrivningen inte stämmer. K2 förklarar att det är lika viktigt att attrahera människor till staden som det är att skapa attraktiva miljöer som också gör att personer ser en framtid där och kan tänka sig att leva hela sina liv där. Därför är det viktigt att inte bara fokusera på att göra staden attraktiv för människor i arbetsför ålder utan också för barn och äldre. När kommunen ser potential på en plats och vill påbörja ett projekt så sätts vissa ramar för vad som kan göras utifrån detaljplaner, översiktsplanen och tillväxtstrategier och sedan kan dialoger med företag och privatpersoner hållas för att få en insyn i deras åsikter om en plats. På så sätt kommer befolkningens åsikter in i planeringen. Det viktigaste enligt respondent K2 att arbeta med och inte glömma bort är just underifrånperspektivet. Det perspektivet syftar på att inkludera invånare och företag i utvecklingsarbete för att skapa mervärde i planeringen av en plats. K2 säger dock att ofta när medborgardialoger hålls så blir gruppen som svarar ganska homogen, det är främst äldre män som engagerar sig i sådana frågor. Det är därför en viktig och svår fråga som respondent K2 säger att de aktivt behöver arbeta med för att få in fler perspektiv. Ett sätt att samla in åsikter från underrepresenterade grupper i samhällsplaneringen säger K2 är att befinna sig där personerna finns. Att aktivt söka upp personer på olika sätt där de finns för att försöka nå dem.

En metod kommunen använt för att skapa attraktivitet för olika åldersgrupper på en plats är år 2021 under framtagningen av ett planprogram för området Skeppsbron i Härnösand (se figur 6 och 7). Där har metoden 8 80 använts för att skapa en attraktiv miljö för alla olika åldrar i staden säger respondent K2.

4.1.1 FALL: SKEPPSBRON

Respondent K1 berättar om att Härnösands kommun i medborgardialogen för framtagningen av planprogram Skeppsbron använde metoden 8 80. Metoden innebär att om en plats är lika attraktiv för en 8 åring som för en 80 åring så ska platsen vara lika bra för alla människor. Kommunen skickade därför ut enkäter till pensionärer som fick svara på frågor kring Skeppsbron och hur de ville att området skulle se ut. De besökte även en skola där två skolklasser med elever i årskurs fem fick designa och visa i Minecraft hur de ville att Skeppsbron skulle se ut. Dessa åsikter togs sedan i beaktning vid utformandet av planprogrammet för platsen med syfte att området ska passa alla människor. Respondent K1 tycker att det var en bra metod som möjliggjorde ett bredare perspektiv. Planprogrammet har färdigställts men ännu har inga åtgärder gjorts på platsen och det kan därför vara svårt att utvärdera metoden fullt ut i just detta läge.

Alla respondenter från åldersgrupperna i denna studie fick en förklaring av vad 8 80 metoden var och hur den använts på Skeppsbron. Därefter fick de berätta om vad de tycker om metoden och om de känner sig delaktiga i samhällsplaneringen i Härnösand. Alla respondenter svarade att de inte känner sig delaktiga men att det är självvalt på grund av olika anledningar. Respondent U1 sa såhär;

“Jag är väl inte jättedelaktig men det är ju också självvalt. Det är ju inte så att det inte finns möjlighet att påverka, men jag tror inte riktigt jag bryr mig tillräckligt för att göra det. Jag litar nog på de som planerar saker. Jag tänker att jag är inte heller en som klagar om du förstår vad jag menar. Det är en annan sak om man kan påverka men inte gör det och sen sitter och är missnöjd, men jag är inte missnöjd heller”. (U1).

Respondent U1 menar att hon litar på att de som sköter planeringen gör ett bra jobb och att hon själv inte bryr sig tillräckligt mycket för att delta. Respondent U2 menar att han inte lämnar sina åsikter eftersom han känner att det inte har någon betydelse. Han sa såhär;

“Nä inte egentligen. För att min eller någons röst ska bli hörd så måste man lägga ner väldigt mycket arbete och energi på någonting som inte kommer hända ändå”. (U2).

De båda barnfamiljerna menade att de inte deltar i medborgardialoger på grund av tidsbrist och brist på vilja och engagemang. Både uttryckte att det kändes positivt att andra väljer att lägga tiden på planering och att det händer något i staden. Pensionärerna menar att de inte är delaktiga på grund av att de inte vill ägna tid på det och för att de känner att de är för gamla och inte har så bra koll på saker. Respondent P1 sa detta;

“Definitivt inte. Jag hade inte velat ägna tid på det. Och jag är för gammal och har för dålig koll på saker”. (P1).

Pensionärerna var även lite skeptiska till metod 8 80. De menar att det kan vara svårt att få in så olika åsikter på ett område. Pensionärer är för konservativa och gammaldags och vill inte

att något ska ändras medan de yngre vill förändra allt vilket kan vara ett problem enligt respondent P2. Alla de andra respondenterna var positiva till metoden och tyckte det lät som en bra idé.

4.2 KULTUR

Respondent K2 beskriver att något som gör Härnösand attraktivt är kombinationen mellan stad, natur och kultur. Kulturen i Härnösand beskrivs som en väldigt stark del av stadens dna och att det är något som kommunen vill jobba vidare på för att stärka kommunen. Härnösands kommun är en av de kommuner som lägger mest pengar på kultur per person. Därför säger respondent K2 att arbetet med kulturen skapar attraktionskraft och blir en tillväxtfaktor för staden.

Bland respondenterna var det tydligt att kulturutbudet i Härnösand blev viktigare för varje äldre åldersgrupp. Både de unga vuxna hade samma inställning om att kultur inte är något de söker efter själva eller använder vilket därför inte skapar så mycket attraktion för dem. Men de båda tycker ändå att det skulle vara tråkigt om det försvann. Barnfamiljerna sa att de brukar använda biblioteket och Västernorrlands museum men att resten av kulturutbudet är de lite dåliga på att utnyttja. De var ändå mer tydliga än de unga vuxna med att kulturutbudet spelar roll för attraktiviteten i en stad. De båda pensionärerna var de som var mest tydliga med att kulturutbudet i Härnösand är jätteviktigt. Respondent P2 sa bland annat såhär;

“Och jo men sen är jag ju kulturellt intresserad och det tycker jag är Härnösands stolthet för att vara en så liten stad. Både jättefint bibliotek, jättefin konsthall, jag är med i konstföreningen och den är fin, och även teatern också. Det finns ju en jazz och blues klubb i stan som vi brukar gå på. Så det är egentligen det som är bäst med stan tycker jag, stort kulturutbud”. (P2).

Respondent P2 tycker att kulturutbudet i Härnösand är det bästa med hela staden. Respondent P1 håller med och pratar om att han uppskattar att Härnösand är en kulturstad och tycker också utbudet är väldigt bra. Han nämner teatern, biblioteket och alla gamla kulturhus i staden som något av det bästa med staden. Han tycker även att Härnösand är har en visuellt fin kultur där han nämner Östanbäcken (se figur 13) som exempel. Såhär sa han;

“Östanbäcken tycker jag är så fint, just att man behåller de gamla byggnaderna, det är liksom som ett museum. Byggnader från 1850-1900 ungefär. Det är ju helt sagolikt fint”. (P1).

4.3 NÄRHET

Respondent K2 säger att en av de starka sidorna med Härnösand är att allting är så nära vare sig man vill åt kultur, natur eller stad. Att allting ligger nära var också något som alla respondenter från åldersgrupperna lyfte fram som attraktivt. Under intervjuerna framkom det att Härnösand är en lämpligt stor stad som varken är för liten eller för stor. Respondenterna förklarade att det som var bra med att staden inte är så stor är att det är nära till allting. Respondent U1 beskrev det som det mysigaste med staden eftersom det är gångavstånd till allt. Hon sa så här;

“Då tycker jag att det som är mest attraktivt är att det är nära till allting. Jag har gångavstånd till både havet, skogen, butiker, restauranger och affärer. Det är nära till allt. Det tycker jag är det mysigaste med den här staden. Att man har allting på gångavstånd egentligen”. (U1).

Respondent U1 beskriver att det är nära både till naturen men också till staden med affärer och restauranger. Respondent U2 beskrev också att han tyckte det var en bra sak att staden är liten och säger att Härnösand är en perfekt stor stad. Han tycker att Härnösand känns mer som en by än en stad och därför känns det som hemma. Han menar också att det spelar ingen roll vart i staden man bor, det är fortfarande nära till allting vilket han tycker är det bästa med hela staden. Han beskrev det såhär;

“Det är som hemma. Det är inte för stort och inte för litet, det är någonstans där i mitten som gör att det känns som hemma. Jag tror det beror också på att det känns mer som en by än en stad. Det spelar inte så stor roll var man bor för att allting är alltid nära”. (U2).

Han ger även ett exempel på en stad han inte gillar för att den är för stor. Han säger att Sundsvall hade han inte velat bott i för det är en för stor stad som inte känns hemtrevlig. Respondent U2 betonar även att det är nära till naturen och att det är det som gör Härnösand till en fin och attraktiv stad. Närheten var även viktigt för respondent B1 som också menar att närhet till naturen är extra attraktivt. Detta tycker även respondent B2 som också beskriver att en liten stad passar bra när man har barn. Hon sa bland annat;

“Det är det som är så himla bra i Härnösand tycker jag, det finns ju allt egentligen som man behöver, det är närhet till både skog och till stad, det finns flera olika idrottsmöjligheter för barnen. Den tycker jag är jättebra. Det är som sagt var en liten stad men för en orolig mamma så är man glad att stan är liten. Men samtidigt så är den ju inte för liten för det finns ju ändå saker att göra för små barn”. (B2”).

Detta tyder på att respondent B2 tycker det är en fördel att staden är liten men samtidigt så finns det mycket aktiviteter att göra vilket passar en barnfamilj. Respondent P1 och P2 säger även de att det bästa med Härnösand är att det är så litet och koncentrerat till ett mindre område vilket gör att det är nära till allting. Respondent P1 nämner precis som respondent U2 att Härnösand känns som en by och att det gör att det känns hemtrevligt. Han nämner även att han har dåliga erfarenheter av Sundsvall eftersom det känns som en för stor stad för honom vilket inte är attraktivt.

4.4 DEN FYSISKA MILJÖN

Temat den fysiska miljön handlar om både naturmiljöer och den byggda miljön i Härnösand. Respondent K2 ser närheten till naturen som en viktig attraktionskraft. Det är en fördel Härnösand har som kan göra att människor tilltalas och attraheras till staden. K2 förklarar att förut var företag och arbeten den främsta attraktionskraften men att nu letar människor mer efter bra livskvalitet där friluftsliv är en grej som seglat högt upp på listan vid val av boendeort. Naturen var även något som alla respondenter från åldersgrupperna lyfte fram som väldigt attraktivt i Härnösand. Respondent U1 säger att naturmiljöer är väldigt fint och attraktivt. Här nämner hon bland annat Sälsten och Smitingen (se figur 2 och 3) som två fina ställen vilket även respondent U2 också nämnde. Hon säger även att det finns många fina promenadslingsor både i staden men också i skogen vilket hon uppskattar. På sommaren tycker hon det är väldigt fint när det finns planterade blommor vilket hon tycker skapar en mer inbjudande miljö och närheten till havet menar respondent U1 också är viktigt. Hon sa såhär;

“På sommaren när det är mycket blomster och så ute så är det fint. Och att man ser havet! Bara en sån sak, det är man lite bortskämd med att man har vatten så nära. Det tänker man inte riktigt på men det är väldigt trevligt”. (U1).

Respondent U1 pekar ut Kullen (se *figur 10*) som ett område i Härnösand som hon ser som mindre attraktivt. Hon förklarar att området inte är det finaste att kolla på rent visuellt och att hon därför inte ser det som attraktivt. Hon betonar att det inte är ett dåligt område på något annat sätt utan att det bara visuellt inte ser så charmigt ut. Hon sa såhär;

“Det ser bara tråkigt ut när man åker förbi där. Det är inte så charmigt. Det är grått och trist och det är mycket skokartongshus och allt ser likadant ut. Det är bara en massa lägenheter där och inget annat och det är inte så attraktivt”. (U1).

Ett område som respondent U1 pekade ut som attraktivt var Östanbäcken (se *figur 13*). Hon beskrev att det var för att det är massa gamla byggnader där och små gator som var mysiga att gå på och att det är visuellt fint och inbjudande. Respondent U2 pekade ut Nickebo (se *figur 11*) som den mest attraktiva platsen i Härnösand med förklaringen att det ligger precis vid vattnet vilket gör det väldigt fint. När han pratar mer om Härnösand generellt säger han att det är attraktivt att staden inte är en arbetarstad med massa stora byggnader, fabriker och industriområden i mitten av stan. Han säger att Härnösand är en jättefin stad som är ”ganska perfekt” och att det finns mer som kan förstöras än förbättras om förändringar skulle göras. Som exempel nämner han det nya hotellet som ska byggas bredvid badhuset (se *figur 14*) vid havet. Det tycker han är onödigt då den fina utsikten över havet kommer blockeras av ett höghus. Höghus framställer han som tråkiga och mindre attraktiva attribut i en stad. Han beskrev det såhär;

“Jag vill säga att de ska bygga hotell vid badhuset är lite onödigt. Det är bra som det är redan. Man blockerar bara utsikten. Härnösand är inte en sån stad, det ska inte byggas massa höghus och sånt. Den redan fina byn vill man inte ska bli cement eller nåt sånt där. Där vid vattnet vid badhuset där är det fint som det är redan”. (U2).

Respondenterna pratade även om hur den fysiska miljön attraktivitet kunde skifta beroende på årstid. Respondent U2 yttrar också att städer generellt är mysiga på vintern men att Härnösand känns ödelagt den årstiden. Han tycker inte att det händer något och att det är väldigt mörkt ute vilket han inte tycker är särskilt attraktivt. Detta håller inte respondent B1 och B2 med om. Båda barnfamiljerna tycker det är väldigt attraktivt och ger en fin känsla till staden på vintern när julbelysningen i staden kommer upp. De båda tycker också att det är trevligt på sommaren med planterade blommor i staden och att sådan utsmyckning spelar stor roll för en stads attraktivitet. Både respondent B1 och B2 säger samma sak som de unga vuxna om havet. Härnösand ligger nära havet och det värderas som ett högt attraktivt attribut. Respondent B2 tycker det finns fina promenadstråk längs vattnet och i skogen som hon brukar nyttja. De båda barnfamiljerna beskriver också att grönområden gör en stad mysig och gör platser mer besöksvänliga. Smitingen (se *figur 3*) nämner de båda som en magisk plats. Respondent B2 sa såhär;

“Grönområden är ju alltid mysiga att gå ner till, cykla ner och ta med sig lite fika och sätta sig. Det gör man ju helst inte på betongfundament”. (U2).

Respondent B2 nämner precis som respondent U2 att industriområden inte är särskilt attraktiva. Hon berättar om området Kattastrand (se *figur 12*) som tidigare var ett

industriområde men som nu byggts om till lägenheter och radhus. Det tyckte hon gjorde platsen mycket finare och attraktivare än innan. När respondent P1 talar om fysiska attribut i en stad så nämns ofta det kulturella. Han tycker bland annat att biblioteket är den finaste byggnaden i Härnösand och precis som respondent U1 tycker han att Östanbäcken (se figur 13) är ett vackert område. Han tycker inte att torget i stan är särskilt fint eftersom där finns tråkiga byggnader med tråkiga fasader. Detta var vad han sa;

“Det jag tycker står ut i Härnösand och är fantastiskt fint det är biblioteket. Vilket fruktansvärt fint bibliotek. Stans finaste grej tycker jag. Sen tycker jag här fula husen i stan vid torget, så här stenhus med tråkiga fasader, det tycker jag inte passar i stan för Härnösand är en kulturstad”. (P1).

Respondent K2 lyfter även de fram miljön vid torget som en plats med förbättringspotential. De har arbetat med att analysera torget som plats och tycker att det finns ganska många hårda ytor och att det området borde mjukas upp och göras mer välkomnande.

Respondent P1 nämner även han att närheten till havet är extra fint. Områden som Solumshamn och Sjöviken (se figur 4 och 5) tycker han ligger belägna på attraktiva platser vid vattnet. Respondent P2 håller med och beskriver stadens läge vid havet som snyggt. Respondent P1 berättar att ett område han aldrig skulle kunna tänka sig att bo på är Skönsberg i Sundsvall eftersom där är alla hus gjorda av sten, det är mycket asfalt, många cykelställ och bilparkeringar. *“Jag får rysningar på att tänka på att man skulle bo där”* säger respondent P1. Respondent P2 tycker samma sak som respondent P1 om att det kulturella i den fysiska utformningen är det som är mest attraktivt. Han tycker också biblioteket är en fin byggnad och han pekar också ut badhuset som ett extra fint hus. Grönområden tycker respondent P2 också är viktigt och säger att Smitingen, Sälsten (se figur 2 och 3) och Vårdkasen (se figur 9) är tre fina grönområden.

4.5 UTBUD OCH AKTIVITETER

När de unga vuxna beskriver vilka aktiviteter och butiker de tycker borde finnas i en stad så ligger fokuset mycket på att det borde finnas mer inomhusaktiviteter. De nämnde några aktiviteter som de brukar använda utomhus som exempelvis basketplaner, volleybollplaner och promenadlingor men fokus var inte på det. Respondent U1 säger att affärer, frisörer, caféer, butiker och restauranger är saker hon använder i staden. Hon beskriver även en rädsla för att företag ska stänga igen inne i stadskärnan och att det skulle vara tråkigt om det blev en ”död stad”. Tomma lokaler tycker hon ser dystert ut. Hon säger även att hon tycker att det finns det mesta i Härnösand men inte så många alternativ av allting vilket inte är särskilt attraktivt. Större utbud av uteserveringar, uteliv, restauranger och butiker är det hon söker sig till andra städer för att hitta. Detta var en del av det hon sa;

“Ja men jag tycker det är viktigt att det finns saker att göra. Jag tänker att mycket handlar om att försöka få folk att söka sig ut från sina hem, att det är liksom starten till att saker går runt. Man ska vilja gå ut på stan och det ska finnas saker att göra där. Jag saknar ett större utbud av det mesta som uteliv och restauranger och uteserveringar och butiker. Så det är väl det som är lite tråkigt, att det finns en eller kanske max två av allt här för att det blir för stor konkurrens annars”. (U1).

Respondent U1 och U2 vill ha en livlig stad och båda två säger att de gillar när det händer saker i staden och att stora evenemang är attraktivt att ha. Respondent U1 säger att vid sådana tillfällen kommer folk ut på ett annat sätt och det blir mer liv i staden. Respondent U2 håller

med och säger även att mer fokus borde läggas på att skapa evenemang och aktiviteter än på hur staden ser ut. Även han menar att inomhusaktiviteter är både något han använder och som han vill se mer av för att göra staden mer attraktiv. Han sa såhär;

“Det behövs mer evenemang och saker att göra. Hur staden ser ut vill jag inte påverka så himla mycket för den är ganska bra som den är, väldigt bra som den är. Så mer saker att göra. De saker man kan hitta på förutom att åka pulka i backarna vilket man inte gör som 20-åring är ju att vara inomhus i nån lokal. Bowling till exempel är bra så fler inomhusaktiviteter behövs”. (U2).

Precis som attraktiviteten i den fysiska miljön kunde skifta beroende på årstid kunde även upplevelsen av utbud och aktiviteter vara säsongsberoende enligt respondenterna. Respondent U2 nämner ett tillfälle då Härnösand inte är en livlig och attraktiv stad och det är på vintern. Han tycker att vintern gör att Härnösand ser tråkigt ut. Han saknar aktiviteter som lockar ut människor vilket han menar gör att staden ser död och ödelagd ut.

“Det finns inte jättemycket att göra på vintern. Det finns ingenting som lockar. Och om det skulle vara något som lockar då är det ju tillbaka till inomhusaktiviteter som padelhallen eller att man hyr någon hall/lokal och kör innebandy eller fotboll, man gör allting inomhus. Det finns ingenting att göra ute på vintern. Och därför ser till exempel torget som är jättemysigt på sommaren helt dött ut på vintern. Det finns inga aktiviteter och det finns ingenting som händer. Det finns ingen anledning till att gå ut”. (U2).

Respondent U2 menar att det på vintern inte finns några aktiviteter som lockar ut människor vilket skapar en känsla av att staden är tråkig och livlös. Respondent K2 säger att de arbetar med att försöka göra staden mer sammanbindande för att skapa en mer levande stad där folk rör sig och att aktiviteter är viktigt för att locka ut människor.

Barnfamiljerna lade mer fokus på att utomhusaktiviteter var attraktivt. Respondent B1 som har lite yngre barn (10 och 12 år) än B2 säger att aktiviteter som badplatser, fotbollsplaner, skidspår, skogen, skridskoplaner, promenadstråk och bryggor är attraktiva saker de använder i staden. Hon säger även att hennes familj inte saknar något utomhus utan att det finns mycket att göra och hitta på vilket är bra. Respondent B1 menar att många olika aktiviteter i en stad är viktigt för barnfamiljer. Hon säger att barnfamiljer har mycket tid som de vill fördriva och göra nånting av, “man kan inte bara sitta hemma för då blir man ju tokig” sa respondent B1. Respondent B2 som både har lite yngre och lite äldre barn (10, 16 och 19 år) nämner att aktiviteter som lekparken och sportanläggningar såsom Högslätten och Vårdkasen (se figur 8 och 9) är attraktiva platser. Hon säger även att ur ett småbarnsperspektiv finns det ett brett utbud på aktiviteter att hitta på och att Härnösand är en toppenstad men att ur ett tonårsperspektiv så har hon märkt att det inte finns så mycket att göra. Ur ett sådant perspektiv beskriver hon att hon har lite mer att önska. Hon sa såhär;

“Utifrån småbarnsperspektivet tycker jag det är en toppenstad och utifrån ungdomsperspektivet så kanske jag har lite mer att önska. Det finns ju inget ställe där ungdomarna kan samlas som är tryggt för dem. Jag hade velat att det ska finnas någonstans där de kan få vara och ha lite fester, alltså någon samlingspunkt”. (B2).

Respondent B2 och B1 tycker även samma som respondent U1 om att det finns ett basutbud av butiker och företag i Härnösand men att fler butiker i stan hade bidragit till mer

attraktivitet. Respondent P1 och P2 säger båda två att de aktiviteter som är mest attraktiva är idrottsanläggningarna såsom badhuset och Högslätten (se figur 8 och 14) samt att biblioteket och teatern i Härnösand är viktigt. Respondent P1 förklarar även att en svaghet med dagens samhälle är att alla aktiviteter måste arrangeras och att det inte är någon som gör något spontant längre. Han förklarar att han aldrig har saknat fritidssysselsättningar trots att det inte funnits arrangerade aktiviteter. Vill man hitta på något så bygger man det själv enligt honom. Ändå tycker han att Härnösand borde bli bättre arrangerad för ungdomar. Han sa bland annat;

“Stan borde kunna vara bättre organiserad vad gäller ungdomar. Det är ofta åldersgräns på ställen och då kommer de inte in på danser och grejer, det tycker jag är dåligt. Det borde förbättras”. (P1).

Respondent P2 nämner även han att platser för ungdomar saknas och att det finns lite av fritidsgårdar för de att vistas på. Han är annars nöjd med själva utbudet av aktiviteter och företag men tycker att det hade varit tråkigt om citykärnan förlorade butiker och började dö ut i framtiden.

4.6 TRYGGHET

Tryggheten i staden tycker respondent K2 är viktigt för att skapa attraktiva miljöer. Kommunen märkte att människorna i Härnösand inte kände sig lika trygga efter coronapandemin och satte därför in en extra vakt i staden för att skapa trygghet. Bland de olika åldersgrupperna var det lite delade meningar kring tryggheten. Alla respondenter var dock eniga om att en trygg miljö skapar attraktivitet och att ingen hade velat bo på ett ställe som hade känts otryggt. Respondent U1 säger att hon aldrig känner sig otrygg i Härnösand. Hon säger att vare sig det är helg eller kväll eller en vanlig vardag så är hon aldrig rädd för att gå ut. Om hon inte hade känt sig trygg så beskriver hon att det nog hade varit en omständighet som hade gjort att hon hade sökt sig någon annanstans. Respondent U2 säger även han att han alltid känner sig trygg i Härnösand men om han hade fått höra om en massa kriminellt i ett område så hade han avstått från att besöka det området.

Respondent B1 och B2 tycker också att Härnösand är en relativt trygg stad just för att den inte är för stor. Dock tycker respondent B2 att det inte finns något tryggt ställe för ungdomar att vara på. Eftersom det inte finns någon bra samlingspunkt för de så hamnar de ute i mörka skogspartier vilket inte känns som en trygg miljö enligt respondent B2. Hon säger också att på grund av att staden är liten så känns det tryggt. Många känner många och många föräldrar har koll på andras barn. Hon påpekar dock att man som förälder alltid känner en liten oro ändå. Hon sa såhär;

“Jag tycker att det är en relativt trygg stad i och med att den är ganska liten, många känner många, många föräldrar har koll på mångas barn. Sen den där oron finns ju alltid som förälder. Bara för att det är en liten stad så betyder det inte att det finns faror och sådär”. (B2).

Båda pensionärerna uttryckte att centrala Härnösand under kvällstid inte känns som en trygg plats. Platsen förknippar de båda med bråk, fylla, knark och slagsmål. Respondent P1 säger att han inte skulle känna sig trygg att promenera genom stan på kvällen och att en sådan plats såklart inte är attraktiv att vistas på. Respondent P2 säger även han att i centrala stan skulle han känna sig väldigt otrygg och att han aldrig skulle kunna tänka sig att gå där på en helgkväll. Han tycker att det händer för mycket ”djävulskap” som han helst vill passa sig för.

Respondent P1 tycker att tillgängliga och anpassade miljöer skapar en trygghet. Han säger bland annat att det är attraktivt om trottoarkanter inte är för höga, att det finns bra transportmöjligheter och att affärer ligger tillgängligt till samt är anpassade för rullstolar vilket även relaterar till attraktiviteten i den fysiska miljön. Respondent P2 håller med och säger också att bra service för äldre är ett attraktivt attribut. Respondent K2 säger även att trygga platser handlar mycket om att de ska vara tillgängliga. K2 ger ett exempel på Smitingen (se figur 3) och tror att den platsen är så pass attraktiv och välbesökt som den är på grund av att den är tillgänglighetsanpassad.

Respondent P1 tycker att något som inte är särskilt tryggt med Härnösand är att staden inte har ett lasarett och att det är långt att åka till närmaste lasarett. Han sa såhär;

“Nä men det är ju en otrolig svaghet med Härnösand, att de inte har ett lasarett. Det är ju hemskt. Alltså att sitta där och få fara till Sundsvall, det är ju gräsligt”. (P1).

Respondent P2 var också inne på samma spår. Han sa att en av de attraktivaste sakerna i en stad var närhet till sjukvård. Respondent K2 säger att de på kommunen är medvetna om att ju äldre människor blir desto viktigare blir det med närheten till vård och de säger även att omsorg är en viktig del i alla delar av livet.

5. DISKUSSION

Syftet med den här uppsatsen var att undersöka hur olika åldersgrupper tolkar begreppet attraktivitet i städer för att analysera eventuella skillnader och likheter mellan grupperna. Detta har undersökts med hjälp av två intervjuer med representanter från Härnösands kommun och sex studiedeltagare från olika åldersgrupper boende i Härnösand. Styrkan i denna studie är att fokuset har legat på olika åldersgrupper vilket kan bidra till perspektiv på forskningsämnet som kan skilja sig från studier som fokuserar på enskilda åldersgrupper.

Begreppet attraktivitet är ett brett uttryck som betyder olika saker för olika människor. Resultatet i denna studie tyder på att människor som delar egenskaper genom att befinna sig i samma livsstadier har en påverkan på hur de uppfattar attraktivitet i en stad. Kultur visade sig vara ett tydligt exempel på något som pensionärer värderade väldigt högt medan de andra grupperna inte gjorde det. Andersson (1998) menar att kultur bidrar till en stads identitet och själ och är viktigt för att skapa attraktivitet. Pensionärerna i studien var tydliga med att kulturen i Härnösand var de attraktivaste attributen, både kulturutbudet och den visuella kulturen i den byggda miljön. De unga vuxna lade ingen vikt alls i kulturen och barnfamiljerna tyckte det inte heller det var särskilt viktigt men att det fanns några roliga aktiviteter att göra med barnen på exempelvis biblioteket och Västernorrlands museum. Detta betyder dock inte att när de unga vuxna och respondenterna från barnfamiljerna växer upp och blir pensionärer så behöver de nödvändigtvis tycka att kulturen är viktig då. Eftersom studien utgår från ett livsloppsperspektiv så är stadierna som undersöks relevanta för en viss kultur vid en viss tidpunkt och det som undersöks nu måste inte gälla för nästa generation.

I den fysiska miljön var alla respondenter överens om att hårda ytor som betong, cement eller industriområden inte var attraktivt. Alla tyckte däremot att naturmiljöer och havet var attraktivt vilket stämmer överens med det Boverket (2020) och Andersson (1998) menar om att grönområden är viktiga faktorer som skapar attraktiva miljöer. Andersson (1998) menar också att natur är viktigt eftersom det bidrar till vackra vyer och gångstråk. Resultatet tyder på att respondenterna tycker att naturen i Härnösand är väldigt fin och beskriver den bland annat

som snygg, vacker och mysig. Respondent U1 och B2 beskrev också att ett attraktivt attribut i Härnösand var alla fina och färdiga promenadstråk som finns. Detta gjorde dock inte pensionärerna. Sjögren och Stjernberg (2010) säger att tillgång till promenader på landet är en av de viktigaste faktorerna förknippade med sannolikheten för rekreation utomhus bland äldre människor. Att pensionärerna i denna studie inte lyfte promenadmöjligheter som ett attraktivt attribut behöver inte betyda att detta inte stämmer utan detta utfall kan ha påverkats av att urvalet av respondenter till studien varit litet. Hade fler pensionärer intervjuats kanske resultatet blivit annorlunda. Alla områden som lyftes fram som mindre attraktiva var områden som bland annat industriområden utan naturnära miljöer som bestod av mer hårda ytor. Andersson (1998) säger att för att städer ska vara attraktiva så bör de ha utnyttjat möjligheterna att bygga bostäder på attraktiva lägen som exempelvis ger havs- eller sjöutsikt. Detta stämmer överens med det respondenterna säger. Bostadsområden som Smitningen, Sjöviken, Solumshamn och Nickebo lyfts upp som extra attraktiva områden i Härnösand och alla dessa områden ligger belägna vid havet (se *figur 1*).

Jacobs (2005) säger att många målpunkter lockar till sig människor och skapar liv och attraktivitet. Målpunkterna måste också vara många och aktuella olika tider på dygnet för att locka olika typer av människor. Detta nämner även Gehl (1996) som säger att det måste finnas aktiviteter för att ge människor en anledning att vistas ute. Resultatet i denna studie styrker detta och visar att olika åldersgrupper söker olika typer av aktiviteter. De unga vuxna sökte mycket aktiviteter där möten kan ske inomhus. Barnfamiljerna var mer fokuserade på utomhusaktiviteter som var anpassade för barn. Kresser (2019) menar att utomhuslek är extra viktigt för barn då det kommer med många fördelar och hjälper till i barns utveckling. Kanske är det varför barnfamiljerna lade extra mycket vikt vid just utomhusaktiviteter då de anser att frisk luft är en viktig del i barnens liv. Pensionärerna i studien var den grupp som inte värderade utbudet av aktiviteter som särskilt attraktivt. Detta skulle möjligtvis kunna bero på deras ålder och anpassning av den. Med ålderdom kan begränsningar i den fysiska förmågan tillkomma vilket kan ha varit en orsak till att aktiviteter inte sågs som attraktivt hos pensionärerna.

Andersson (1998) nämner att ett attribut som skapar attraktiva miljöer i en stad är att det finns en trygghetskänsla. Boverket (2023) säger även de att det är viktigt att skapa trygga miljöer inom samhällsplanering som förebygger brott. De unga vuxna och barnfamiljerna tyckte att Härnösand känns som en trygg stad men sa även att hade det inte varit en trygg plats så hade det påverkat attraktiviteten. Pensionärerna var den grupp som uttryckte störst känsla av otrygghet i Härnösand och sa att torget i centrala Härnösand inte känns som en trygg plats och att de aldrig skulle gå där på kvällen. Detta stämmer överens med det Boverket (2023) säger om att människor undviker platser som känns otrygga. Att pensionärerna var den enda gruppen som inte kände sig helt trygga i Härnösand kan bero på deras ålder. Med åldern svaghet och sårbarhet komma vilket kan skapa känslor utsatthet och otrygghet. Detta skulle även kunna vara en anledning till att promenadslingor inte var något pensionärerna nämnde. Sjögren och Stjernberg (2010) säger att rädsla för att bli kränkt och rädsla för att ramla ned har en negativ påverkan på äldres engagemang för fysisk aktivitet utomhus. Även Cauwenberg et al. (2012) säger att miljön måste kännas säker för att främja promenader som transportsätt för äldre. Kanske är det livsstadiet de befinner sig i som påverkar känslan av otrygghet utomhus. Pensionärerna tyckte även att attraktiva attribut i en stad är tillgänglighetsanpassade miljöer och närhet till sjukvård. Det är ett attribut som Andersson (1998) också skriver som viktigt för att öka attraktiviteten i en stad. Andersson menar att bra sjukvård som uppfyller invånarnas krav skapar en trygghetskänsla. Det var endast pensionärerna som tog upp detta som ett viktigt attribut. De yngre kanske inte känner sig så

utsatta eller har lika lätt för skador så därför kan de känna sig tryggare. Det kan vara så att dessa attribut blir viktigare senare i livet när de befinner sig i samma livsstadier som pensionärerna gör nu.

Tunström (2009) pratar om att städer bör sträva efter täthet för att skapa attraktiva miljöer. Detta var något dennas studie visade att alla åldersgrupper också anser är viktigt. Närhet till allting och bland annat stad och natur tyckte alla oavsett ålder var attraktivt i en stad och att staden är liten. Både yngre och äldre tycker jämför Härnösand med grannstaden Sundsvall och menar att Härnösand är mer attraktivt på grund av att det är en mindre stad än Sundsvall. En viktig sak att påpeka här är att alla respondenter som deltog i denna studie är boende i Härnösand. De har själva valt att bo i Härnösand och det går därför att anta att de har bosatt sig på en plats de tycker om. Hade i stället boende från Sundsvall deltagit i studien om Härnösand så hade med största sannolikhet resultatet blivit annorlunda. Resultatet i denna studie är därför inte generaliserbart och kan inte appliceras på alla människor i alla städer. Det går möjligtvis att anta att invånare som bor i likande städer och med likande egenskaper som Härnösand kan ha likartade åsikter och att vissa kopplingar kan dras där emellan. Men det finns mer än bara ålder som skiljer människor åt och mer faktorer som spelar in för vad människor tycker är attraktivt. Vissa människor kan värdera större städer med mer liv och rörelse i som mer attraktivt än en liten stad med mer naturnära miljöer. Alla tycker olika och det är därför också bra att det finns olika typer av städer med olika egenskaper så att det finns en plats för alla.

Studien visar att Härnösands kommun har ambitioner att skapa en attraktiv stad som ska passa olika åldersgrupper och ser det som ett verktyg för att stoppa den tidigare befolkningsminskningen i kommunen. Härnösands kommun menar att attraktiva miljöer för alla åldrar kan potentiellt göra så att människor som flyttar till staden i arbetsför ålder kan se attraktiva miljöer för sina framtida livsstadier och att det kan påverka deras val av att bo kvar i Härnösand och inte flytta vidare senare i livet. Härnösands kommun säger därför att alla medborgares åsikter är viktiga och att det är något de försöker fånga upp i arbetet med nya projekt. Ett exempel som gavs var arbetet med 8 80 metoden i framtagningen av planprogrammet för Skeppsbron där kommunen hade som avsikt att göra Skeppsbron lika attraktiv för alla åldrar. Detta visar att ambitioner från Härnösands kommuns sida finns att skapa attraktiva miljöer för alla. Denna studie visar dock på utmaningar med detta då alla respondenter som deltog i denna undersökning aktivt väljer att inte delta i medborgardialoger på grund av anledningar som exempelvis tidsbrist och brist på intresse. Det kan därför vara svårt för både Härnösands kommun och också andra kommuner generellt att fånga in ett bredare perspektiv på åsikter även fast de försöker nå människor, eftersom människor inte är så intresserade av att delta. Detta kan möjligtvis betyda att de tidigare medborgardialogerna som skett inte varit tillräckliga. Kanske måste en förändring av medborgardialogerna ske för att på annat vis samla in kunskaper från invånarna, eftersom kommunen ser alla invånarnas åsikter som väsentliga för arbetet med att skapa en attraktiv stad. Denna studie har också visat att olika åldrar spelar in på vad som är önskvärt och attraktivt i en stad och därför blir det extra viktigt att försöka nå en så bred publik som möjligt vid planering av nya projekt för att skapa attraktiva platser som passar alla. En förändring av medborgardialoger som samlar upp fler invånares åsikter kan möjligtvis på sikt göra att befolkningsutvecklingen i Härnösand inte fortsätter att minska. Denna studie visar att det finns förbättringspotential i medborgardialoger och det är ett viktigt arbete alla kommuner borde se över för att öka kvaliteten i samhällsplaneringen.

5.1 SLUTSATSER

Denna studie tycks visa att olika livsstadier har en påverkan på hur en attraktiv stad tolkas. Pensionärerna uppskattade en lugnare stad med närhet till natur, kultur och tillgängliga miljöer samt närhet till sjukvård. Barnfamiljerna gillade att hitta på många saker och tyckte att många olika aktiviteter att testa på speciellt utomhus var attraktivt i en stad. De unga vuxna ville ha en mer levande stad med mycket aktiviteter. Till skillnad från barnfamiljerna uppskattade de unga vuxna mer aktiviteter som kan ske inomhus där de kan träffas. Dessa olikheter i tolkningen av attraktivitet mellan åldersgrupperna kan tyda på att arbete med attraktivitet för olika åldrar är viktigt.

Denna studie tyder på att Härnösands kommun är medvetna om att ålder spelar in på vad som ses som attraktivt och att de har ambitioner på att skapa en attraktiv stad för olika åldersgrupper. Kommunen menar även att detta kan ses som ett verktyg för att motverka den tidigare befolkningsminskningen i kommunen. Det visar exemplet på arbetet med planprogram Skeppsbron i Härnösand där kommunen använde metoden 8 80 i medborgardialogen för att försöka skapa en lika attraktiv plats för alla åldrar. Det framkom dock att det kan finnas utmaningar med att samla in åsikter från en bred skara medborgare. Resultatet i denna undersökning visade att alla respondenter aktivt väljer att inte delta i medborgardialoger på grund av tidsbrist och brist på intresse. Detta skapar svårigheter och motsättningar för Härnösands kommun med arbetet av attraktiva miljöer då invånarna aktivt motarbetar arbetet. Detta kan vara ett fenomen som även finns i andra kommuner och det kan därför vara en idé för både Härnösands kommun och andra kommuner att se över och förändra sina medborgardialoger för att försöka nå ut till fler människor. Om fler och bredare perspektiv lyckas fångas in kan kommuner skapa ännu attraktivare platser som passar fler vilket eventuellt på sikt kan leda till en befolkningsökning på platser.

5.2 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING

Förslag på vidare forskning skulle kunna vara att undersöka ännu fler åldersgruppers perspektiv på begreppet attraktivitet för att få en djupare förståelse och tydligare bild av hur olika livsstadier kan påverka värderingar och åsikter. En annan intressant studie hade kunnat vara att undersöka attraktivitet genom andra perspektiv. Exempelvis kolla på om olika kön, etniciteter eller yrkesroller har någon betydelse för hur attraktivitet uppfattas. Dessa faktorer hade också kunnat kombineras för att få ännu tydligare och utförligare resultat. Det hade också varit intressant att göra en liknande studie men att undersöka hur attraktivitet tolkas på andra platser. Det hade kunnat bredda forskningsämnet och föra diskussionen vidare om hur attraktiva miljöer kan skapas för alla människor.

SAMMANFATTNING

Städer arbetar med att skapa attraktiva miljöer för att få en ökad befolkningstillväxt. Att attrahera människor till en plats är dock bara en början, det svåra är sen att få personerna att se staden som en attraktiv plats att bo på genom hela livet. Vid olika livsstudier kan olika attribut i städer värderas olika på grund av livssituationen människor befinner sig i.

Denna studie har undersökt hur begreppet attraktivitet tillämpas för olika åldersgrupper i stadsplanering samt hur unga vuxna, barnfamiljer och pensionärer tolkar begreppet attraktivitet. Fokuset i denna studie ligger på staden Härnösand som under de senaste åren haft en befolkningsminskning. För att undersöka detta har intervjuer gjorts med en plansamordnare och en näringslivsutvecklare på Härnösands kommun samt med två personer från varje åldersgrupp från Härnösands befolkning. Det har totalt gjorts åtta intervjuer.

Resultatet visar att det finns skillnader och likheter mellan hur människor i olika livsstudier tolkar vad som är attraktivt i en stad. Pensionärerna ansåg att kulturen var en av de mest attraktiva sakerna i Härnösand medan de andra respondenterna inte lade särskilt mycket värde i det. Alla åldersgrupper tyckte att det var attraktivt att Härnösand är en liten stad vilket gör att det är nära till allting. Alla respondenter var även överens om att havet och naturen i Härnösand skapar attraktivitet och att områden med mycket hårda ytor som exempelvis industriområden inte ses som attraktiva. De unga vuxna tyckte aktiviteter inomhus var attraktiva medan barnfamiljerna lade större vikt på utomhusaktiviteter. Pensionärerna betonade inte utbudet av aktiviteter som något attraktivt attribut. Trygghet var något som alla åldersgrupper ansåg skapar attraktivitet på en plats men pensionärerna var den grupp som värderade trygghet högst och de unga vuxna värderade trygghet minst.

Resultatet visar att Härnösands kommun tycker att det är viktigt att få in medborgarnas åsikter för att skapa miljöer som passar alla vilket på sikt kan påverka befolkningsutvecklingen positivt. Studien tyder på att Härnösand kommun har ambitioner att skapa attraktiva miljöer för olika åldersgrupper. Det visar ett exempel på ett arbete med ett planprogram för ett område kallat Skeppsbron i Härnösand där kommunen använde metoden 8 80 i medborgardialogen för att försöka skapa en lika attraktiv plats för alla åldrar. Metoden går ut på att om en stad är lika attraktiv för en 8 åring som för en 80 åring så är den lika attraktiv för alla i en stad. Det framkom dock att det kan finnas utmaningar med att samla in åsikter från en bred skara medborgare. Resultatet i denna undersökning visar att alla respondenter aktivt väljer att inte delta i medborgardialoger på grund av tidsbrist och brist på intresse vilket skapar svårigheter för Härnösands kommun att skapa attraktivitet för alla. Denna studie drar därför slutsatsen att Härnösand möjligtvis måste förändra sina medborgardialoger på något sätt för att kunna samla in fler människors åsikter. Genom att göra detta kan kvaliteten i samhällsplaneringen förbättras och Härnösand kan utvecklas till en ännu attraktivare plats för fler människor i olika livsstudier vilket i sin tur kanske skulle kunna påverka befolkningsutvecklingen positivt.

KÄLLFÖRTECKNING

- Andersson, R. (1998). *Attraktiva städer: en samhällsekonomisk analys*. Stockholm: Bygghörsforskningsrådet.
- Barcus, H., & Halfacree, K. (2018). *An introduction to population geographies*. Abingdon, Oxon: Routledge.
- Björklund, M., & Paulsson, U. (2012). *Seminarieboken, att skriva, presentera och opponera*. (Andra upplagan). Studentlitteratur AB, Lund.
- Boverket. (2023). *Brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv och åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen*. [Brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv och åtgärder i samhällsbyggnadsprocessen - PBL kunskapsbanken - Boverket](#) (Hämtad: 2023-05-06).
- Boverket. (2020). *Ekosystemtjänster ger attraktiva och hållbara städer*. [Ekosystemtjänster ger attraktiva och hållbara städer - PBL kunskapsbanken - Boverket](#) (Hämtad: 2023-05-07).
- Boverket. (2022). *Medborgardialog*. [Medborgardialog - PBL kunskapsbanken - Boverket](#) (Hämtad: 2023-05-06).
- Boverket. (2022). *Varför satsa på utökad medborgardialog*. [Varför satsa på utökad medborgardialog - PBL kunskapsbanken - Boverket](#) (Hämtad: 2023-05-06).
- Braun, V., och Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Cauwenberg, J., Holle, V., Simons, D., Deridder, R., Clarys, P., Goubert, L., Nasar, J., Salmon, J., Boudeaudhuij, I., och Deforche, B. (2012). *Environmental factors influencing older adults' walking for transportation: a study using walk-along interviews* (2012, 9:85). *International journal of behavioral nutrition and physical activity*. Tillgänglig på: [Environmental factors influencing older adults walking for transportation\[1522\].pdf](#)
- Cris Kresser. (2019). *10 Benefits of Play*. [10 Benefits of Play \(chriskresser.com\)](#) (Hämtad: 2023-05-10).
- Crang, M. (2005). *Methods in human geography. A guide for students doing a research project*. (Andra upplagan). Essex, England: Pearson Education Limited.
- Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (Fjärde upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Dunn, K. (2021). Engaging Interviews. I Hay, I och Cope, M (Red.). *Qualitative research methods in human geography*. (Femte upplagan). Ontario: Oxford University Press. S. 148-185.
- Ekonomifakta. (2022). *Härnösand*. [Din kommun i siffror - Ekonomifakta](#) (Hämtad: 2023-04-03).

Flick, U. (2014). Mapping the field. I Flick, U (Ed), *The SAGE handbook of qualitative data analysis* (s. 3-18). London: SAGE.

Fn:s konvention om barnets rättigheter. (SÖ 1990:20). Utrikesdepartementet.
[SO_1990_20.pdf \(regeringen.se\)](#)

Gehl, J. (1996). *Life Between Buildings*. Skive, Danmark: Arkitektens Forlag.

Gren, M., & Hallin, P. (2003). *Kulturgeografi-En ämnesteorietisk introduktion*. (Upplaga: 1). Liber AB, Malmö.

Härnösands kommun. (2022). *Översiktsplan för Härnösands kommun*. (Dnr KS2022-000256) Härnösand.

Höga Kusten. (2023). *Välkommen till Höga Kusten*. [Om Höga Kusten - Höga Kusten \(xn--hga-kusten-ecb.se\)](#) (Hämtad: 2023-05-07).

Jacobs, J. (2005). *Den amerikanska storstadens liv och förfall*. Göteborg: Daidalos.

Orthistoria. (2023). *Härnösands historia*. [OrtshistoriaHärnösand / Historia](#) (Hämtad: 2023-05-07).

Saldana, J. (2016). *The coding manual for qualitative research*. (Tredje upplagan). Sage, London.

SCB. (2021). *Befolkningen väntas minska i åtta län till 2040*. [Befolkningen väntas minska i åtta län till 2040 \(scb.se\)](#) (Hämtad: 2023-04-03).

Sjögren, k., och Stjernberg, L. (2010). *A gender perspective on factors that influence outdoor recreational physical activity among the elderly* (2010, 10:34). BMC Gereatics. Tillgänglig på: [A gender perspective on factors that influence outdoor recreational physical activity among the elderly\[1521\].pdf](#)

Svenska Akademiens ordbok. (1903). *Attraktiv*. [attraktiv | SAOB](#) (Hämtad: 2023-04-03).

Thornberg, R., och Fejes, A. (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. (Andra upplagan). Stockholm: Liber AB.

Tillväxtanalys. (2011). *Orter med befolkningsökning -Exempel på "attraktiva orter" perioden 2000-2010*. (2011:11). Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Tillgänglig på: [Rapport_2011_11.pdf \(tillvaxtanalys.se\)](#)

Tunström, M. (2009). *På spaning efter den goda staden*. [Doktorsavhandling, Örebro Universitet]. Publikationsnummer 2009-13531.

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (ISBN: 91-7307-008-4). Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på: [Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning \(vr.se\)](#)

BILDFÖRTECKNING

Allehanda. (2021). *Insändare: Klantigt avtal om Nickebo i Härnösand visar att partipolitiken inte hör hemma i kyrkan.* [fotografi]. [INSÄNDARE: Klantigt avtal om Nickebo i Härnösand visar att partipolitiken inte hör hemma i kyrkan – Allehanda.se](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Fastighetsbyrån. (2023). *Kullen, Härnösand.* [fotografi]. [Västra ringvägen 98, Kullen, Härnösand - Fastighetsbyrån \(fastighetsbyran.com\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Google maps. (2023). *Härnösand.* [fotografi]. [Härnösand – Google Maps](#) (Hämtad: 2023-04-26).

Härnösand. (2022). *En genuin stadsdel mitt i stan.* [fotografi]. [Östanbäcken - Harnosand.se](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Härnösand. (2022). *Kattastrand.* [fotografi]. [Kattastrand - Harnosand.se](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Härnösands kommun. (2023). *Härnösands simhall.* [fotografi]. [Simhallen Härnösand - Harnosand.se](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Härnösands kommun. (2023). *Tyck till om Skeppsbron!*. [fotografi]. [Tyck till om framtidens Skeppsbron! - Harnosand.se](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Höga Kusten. (2023). *Smitingens havsbad.* [fotografi]. [Smitingens Havsbad | Höga Kusten \(hogakusten.com\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Höga Kusten. (2023). *Sälstens havsbad.* [fotografi]. [Sälstens havsbad | Höga Kusten \(hogakusten.com\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Höga Kusten. (2023). *Vårdkasbacken.* [fotografi]. [Höga Kusten | Vårdkasbacken, Vårdkasen, 871 32 HÄRNÖSAND \(hogakusten.com\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

My newsdesk. (2011). *En månad längre fotbollssäsong.* [fotografi]. [En månad längre fotbollssäsong | Bengt Dahlgren \(mynewsdesk.com\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Mäklarhuset. (2023). *Din mäklare i Sjöviken.* [fotografi]. [Mäklare i Sjöviken, Fastighetsmäklare - Mäklarhuset \(maklarhuset.se\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

Mäklarhuset. (2023). *Din mäklare i Solumshamn.* [fotografi]. [Mäklare i Solumshamn, Fastighetsmäklare - Mäklarhuset \(maklarhuset.se\)](#) (Hämtad: 2023-05-30).

BILAGOR

Bilaga 1: Intervjuguide till Härnösands kommun

Attraktivitet

- Härnösands kommun skriver i sin översiktsplanering att de vill skapa en attraktiv stad. Kan du beskriva lite mer vad begreppet attraktiv syftar på i detta sammanhang?
- Vad är det viktigaste att arbeta med för att skapa en attraktiv stad?
- Hur arbetar ni med stadens fysiska utformning för att göra den attraktiv?
- Hur arbetar ni med kultur och kulturliv för att göra staden attraktiv?
- Hur arbetar ni med utbudet av aktiviteter och företag för att skapa attraktivitet?
- Jobbar ni med att skapa trygga miljöer?
- Finns det mindre/mer attraktiva platser i Härnösand? Vilka, varför och på vilket sätt?
- Hur arbetar ni med att göra staden attraktiv för alla människor i olika åldrar?
- Brukar invånarna få tycka till i planeringen av staden? På vilket sätt? Vilka brukar vara med och tycka till?

8 80 metoden

- Kan du förklara lite mer om 8 80 metoden och hur den används?
- Fungerade metoden bra när ni använde den och kommer den att användas igen?
- Hade ni gjort något annorlunda om ni använde metoden igen?
- Finns det något annat sätt som man kan inkludera fler grupper i samhällsplaneringen?
- Hur prioriterar man åsikter om olika människor tycker olika om vad en plats ska vara?

Bilaga 2: Intervjuguide till åldersgrupperna

Bakgrund

- Hur gammal är du?
- Har du barn?
- Hur många barn har du och hur gamla är de?
- Hur länge har du bott i Härnösand?

Användning av plats

- Hur eller vad brukar du använda dig av i staden?
- Vad tycker du om livsmiljön i Härnösand? Är den bra/dålig?
- Hur använder du Skeppsbron idag?
- Känner du till kommunens planer för området? (Vad tycker du om planerna?)

Attraktivitet

- Vad är det viktigaste enligt dig som gör en stad attraktiv och vad tycker du är attraktivt med Härnösand?
- Vad tycker du inte är attraktivt med Härnösand?
- Finns det några speciella områden i Härnösand som är mer eller mindre attraktiva? Varför?
- Vad skulle du vilja förändra med Härnösand för att göra staden ännu mer attraktiv för dig?
- Tycker du att stadens fysiska utformning påverkar stadens attraktivitet? Vilka fysiska attribut isåfall?
- Tycker du att kultur och kulturliv påverkar stadens attraktivitet?

- Tycker du att utbudet av aktiviteter och företag påverkar stadens attraktivitet?
- Känner du dig trygg i staden och har det någon påverkan på hur attraktiv staden är?

8 80

- Känner du till 8 80 metoden?
- Vad tycker du om 8 80 metoden?

Medborgarinflytande

- Känner du dig delaktig i planeringen av stadens utformning?
- Vill du vara med och påverka stadsplaneringen?
- Har du några förslag på hur kommunen kan förbättra medborgardialogen?